

LANTOS-KISS ANTAL

E
FIÚBÓL
PAP
LESZ! ...

HARTON
1961

SZALEZI MŰVEK

Lantos-Kiss Antal önévelési könyvei

GYAKORLATI TISZTA ÉLET

156 oldal. Ára füzve 2.50 pengő. Kötve 3.20 pengő.

A sajtó egyöntetű elismerése és az olvasóktól érkező levelek tömege bizonyítja, mennyire időszerű és hasznos munka ez a tiszta életről szóló, teljesen gyakorlati beállítású könyv. Őszinte baráti segítséget nyújt az ifjúkor viharaiiban vezető nélkül álló lelkeknek. Világos és ugyanekkor finom hangú eligazítást ad a serdülőkor kérdéseiről, megmutatja a tiszta élet kiállandóságának módját, végül bőséges utasítást ad a tiszta életet előmozdító sport- és tornaéletre.

Sok kép, több száz diák és munkásifjú adatszolgáltatása teszi változatossá ezt a szuggesztív hatású lebilincselően érdekes könyvet.

TISZTA MUNKÁSKÉZ

72 oldal. Ára 1.20 pengő.

Munkásifjúságunk számára írt, egyedülálló munka a tiszta életről! Kemény szavakkal mutat rá a munkásélet útvesztőire, felráz a tespedésből, végül felemeli az olvasót és beállítja a tiszta élet követésére. Előadása a legegyszerűbb munkásifjú előtt is érthető.

„Ez a könyv a legjobb orvos, barát, tanító és lelkipásztor. Így még senki sem szólt hozzánk: a lenézett, erkölestelen munkásifjúhoz. Nincs szó, mely kifejezhetné szívünk érzelmeit. A könyv és szerzője is a miénk, munkásifjaké!” — írja a KIOE-mozgalom lapja, a Magyar Munkásifjú.

DIÁKOK LELKIATYJA

210 oldal. Ára füzve 2.80 pengő. Kötve 3.50 pengő.

Gyakorlati irányú ifjúsági aszkétika. A mélyebb lelki-ségre törekvő diákifjúság olyan vezérkönyvet fedez fel ebben munkában, amelyet újból és újból elolvas. A küzdő és győzni akaró ifjúság életrendjét adja ez az írás nagyszerű lélektani hozzáértéssel, a stílus és irodalmi ízlés finomságával.

HÁNZI

Szinay János missziósnőrendék életrajza. Ára 1.50 P. Papi pályára készülő kisdíák könnyel és mosollyal megajándékozó lélekrajza ez a könyv! Lelkiolvasmánynak kitűnő!

E FTÚBÓL PAP LESZ!

LANTOS-KISS ANTAL

E FIÚBÓL PAP LESZ!

A PAPJELÖLT IFJÚ
Ö N N E V E L É S E

MÁRTON LAJOS CIMKÉPÉVEL

SZALÉZI MŰVEK, RÁKOSPALOTA

„Nihil obstat. Carolus Sztitkey S. S. censor dioecesanus. Imprimatur. No. 4414/1941. Vacii, die 19-a Aug. 1941. Dr. Michael Vaszary Provicarius Generalis.

MERRE MENJEK?

TÜZES LELKŰ IFJÚ

lépett egykor az Úr Jézus elé. Nagyratörekvése, ártatlan fiatalsága és acélos tettvágya feszült abban a kérdésben, amelyet az Úr Jézushoz intézett: *„Jó Mester! Mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerjem?”* (Mk. 10, 17.)

Jézus felsorolta az isteni parancsokat, megvizsgáztatta a fiút, s mikor kiderült, hogy fiatalsága kezdeté óta Isten parancsai szerint élt és tisztán őrzött élete most tájékozódást keres, — mint a Szentírás mondja, — Jézus „rája tekintvén megkedvelte őt”. Ebben a fiúban olyan értékeket és oly határozott nagyrahivatottságot látott meg az Úr, hogy szívesen választotta volna őt tanítványává, sőt talán apostolává is. Éppen e nagyrahivatottságára célozva, hogy élessze és lánggra lobbantsa hivatása tüzét, mindjárt neki is szegezte, határozott szavakkal felvázolta további tennivalóit: *„Egynek híjával vagy; menj, add el, amid vagyon, és add a szegényeknek, és kincsed leszen mennyben; azután jer, kövess engem!”* (Mk. 10, 21.)

Mindenre számított az ifjú, csak arra nem, amit határozott felszólításként Jézus most eléje tárt. Azt hitte, hogy minden áldozatra képes a tökéletes élet elnyeréséért, — de hogy Jézus kiszakítani akarja őt

szerettei köréből, lemondást kíván tőle és szolgálataiba akarja őt szólítani, — erről még csak nem is álmodott. Elkomorodik az arca, szomorúság verődik ki tekintetén. Lángolással szereti az Urat, vagyonából bőkezűen támogatná az apostoli testület munkáját, — de hogy beálljon Krisztus kiállni merészülő követői közé, akiket üldöznek, sárral dobálnak és leköpdösnek az emberek, — s ezért a viszontagságos, hősi életért otthagyja kényelmét, jólétét, vagyonát, boldog otthonát, — erre erőtlennek érzi magát. Inkább visszatér eddigi környezetéhez, marad átlagember és csendben, nyugodtan, különösebb gondok nélkül tölti napjait. *„Megszomorodván ez igén, búsan távozek, mert sok jószága vala.”* (Mk. 10, 22.)

Mikor ez az elkedvetlenedett és a nagy lépéstől visszariadt ifjú így elodázta az isteni hivatást, — Jézus sajnálattal néz utána és kijelenti, hogy hivatása eljátszásával nagy értékeket, kimondhatatlan jutalmakat dobott el magától ez a jószándékú, de gyáva fiú: *„Mindaz, aki elhagyta házát, vagy fivéreit, vagy nővéreit, vagy atyját, vagy anyját, vagy földjeit az én nevemért, százannyit kap és az örök életet fogja örökölni . . .”* (Mt. 19, 29.)

Téged is érint ez a bibliai jelenet, kedves fiam, ki magad is válaszúton állsz és tájékozódni kívánsz. Fölötted bontja szirmai és föléd terebélyesedik ifjúságod virágzásba borult, sokat ígérő gyümölcsfája. Mintegy megrészegülten ifjúságod duzzadó életigenlésétől, sokat váró tekintettel nézel jövőd felé. Fürkészve nézed a nagyvilágot: Merre menjek? Merre visz az én utam?

Távlatok bontakoznak eléd: városok, falvak, ben-
nük az emberek milliói. Füstöt ontó gyárak, irodák,
kórházak, katonai gyakorlóterek, messzeségbe ágazó
vasútvonalak ötlenek eléd, a levegőt diadalmasan
szeldesik a magyar szárnyak. A távlatok özöne hív!
Téged pedig elfog a messzeségek vágya. Csordultig
telt a szíved az ifjúkor boldogságával, szeretnéd ma-
gadhoz ölelni a világot, amelyben most a helyedet,
a rád váró munkateret kutatod. S amikor megille-
tődve leveszed diáksapkádat e távlatok előtt, s a ta-
vasz friss áramlása meglegyinti barázdátlan homlo-
kodat, úgy érzed, hogy a házak rengetegéből, e táv-
latok tömkelegéből mint hívó és figyelmeztető kéz
nyúl feléd a templomtorony. Nem tudod függetlení-
teni magad tőle, újból megakad a tekinteted. Miséző
papot váró oltárok, ígét váró nép... beléd csimpsz-
kodni akaró, oktatásodat kívánó gyermekek... lelki-
atyát kereső ifjak... feloldozást sóvárgó bűnösök...
vigasztalásra szoruló betegek... temetésre váró ha-
lottak... Látomások peregnek előtted, mint meg-
rázó és lenyűgöző filmképek, s egyre nyugtalaní-
tőbban, egyre kikerülhetetlenebbül tér vissza a gon-
dolat: *Pappá kell lennem! Krisztus katonái közt a
helyem!*

Tépelődsz azon, vajjon képzelődés, önámító el-
merengés, vagy pedig valóban Istentől jövő indítás
és haladéktalan iránybaállást sürgető szózat ez?

Kedves jó Fiam! Ha tartósan foglalkoztat a gon-
dolat, hogy papi életre hív az Isten, egyet ne felejts:
Nem szabad alaposabb mérlegelés nélkül, felülete-
sen napirendre térned e gondolat fölött! Biztos íté-

letre, világos látásra kell törekedned e téren, s ha úgy találsz, hogy valóban szolgálatára hív az Isten, akkor ne tespedj, ne tipródj tovább a várakozás álláspontján, hanem haladéktalanul kezd el a tervszerű előkészületet, a papi életre előkészítő sajátos önnévelést. A felületesen sutba dobott hivatás nyugtalanító utitársad lesz egész életed folyamán és vándolni fog az Isten ítélőszéke előtt!

Megfigyelésem szerint a diákok nagy része egyáltalán nem mélyed el a hivatás-ágak tanulmányozásába, hajlamai és adottságai kikapogatásába. Az életpályák közül találokra kihúznak egyet, mintha zsákba macskát vásárolnának a bazárban: No, ez jó lesz nekem!

Jellemző sorokat olvastam egy jeles tanuló, sokfelé foglalkoztatott nyolcadikos gimnazista levelében, aki három hónappal az érettségi előtt ezt írta: *Hivatásom felől még nem döntöttem. Annyi biztos, hogy erdőmérnök, vagy állatorvos, vagy pap leszek...* — Vajjon időt szánt-e ez a fiú élethivatása tanulmányozására? Aligha! Ezek a hivatások nagyon eltérnek egymástól, — különösen ami az állatorvos munkáját és a lelkipásztor feladatait illeti! — egész elütő hajlamok kellenek mindegyikhez. Kérdés, vajjon okosan dönt-e az ifjú, mikor az idő már sürgeti és határoznia kell? Sok tehetséges fiú annyi felé megosztja a figyelmét, annyi irányban dolgozik, hogy önmaga gondozására, saját ügyei bonyolítására és jövője alakítására nem marad ideje. Csoda-e, ha azután könnyen hoppon maradnak ezek a túl sokat dolgozó, végeredményben azonban homokra építő

fiúk?! Ilyenek írják egy-két évvel később az egyetemi kollégiumból, vagy a bankból, a pénztári asztal mellől: „*Egyre világosabban látom, voltaképpen pappá kellett volna lennem!*... ”

Ekkor megindul a nagy lőtás-futás az igazi hivatás után... A fiú talán kiskora óta pap szeretett volna lenni, mégis kereskedelmi iskolába ment, s egész más tanulmányi irányba mélyült, mint amilyent tulajdonképpen hivatása kívánt. Most már csak óriási akadályok leküzdésével, éjszakai tanulások, vizsgák letétele és életútjának nagy átállítása árán vergődik el az igazi útra, a papi életre előkészítő papnevelő-intézet falai közé. Ez a jobb és jellemesebb eset! A többség azonban legyint egyet: Most már késő! Most már beleágyaztam életemet ebbe az irányba, sőt érvényesülési lehetőség is nyílt számomra, jól keresek, — most már maradjon így!...

És megvalósul a bibliai ifjú mai kiadása: Elnehezül az ifjú szíve, Jézus szeretete nem ragadja meg oly ellenállhatatlanul, hogy az Ő követése és szolgálata miatt mindent otthagyon, érvényesülést, kitűnő állást, összeköttetéseket, megszokott életmenetet, hogy előlről kezdjen mindent, míg nem késő, míg a papi élet lehetősége be nem csukódott előtte!

Bár minél több ifjú megszívlelné Jézus hivatását és levonná annak következményeit, mint az apostolok tették, akik otthagyták szerszámaikat és megkezdett munkájukat, s új életet kezdtek, Krisztus szolgálatába léptek! Bár minél több ifjú kiolvasná Jézus tekintetéből a teendőket, amelyeket haladéktalan foganatosítani kell, amint az itt következő levélrészlet

írója, egy hetedikes gimnázista előadja, akit nemcsak mágneses erővel ragadott meg, hanem tevékenységre is serkentett a felfedezett és Isten szavának felismert benső indítás:

„A lelkigyakorlat óta valahogyan kicserélődtem. Más fiú lettem. Komolyabban veszem a lelki életet. Űres az a napom és nehéz is, amikor nem áldozom reggel. Úgy érzem, eljutottam arra a lelki fensíkra, amelyet Lelkiatyám megmutatott nekünk. Olyan boldogító jó érzés ez itt! Másként látom a világot, buzgóbban teljesítem kötelességemet az Úr Jézusért, mert egyre jobban erősödik bennem a hivatás, hogy Isten szolgája legyek. Ezért tanulok sokszor fáradtan is. A Jó Jézus mindig várakozásomon felül megsegített mindenben. Bizom Benne. Sokat imádkozom, hogy bírjam a tanulást, s remélem, hogy megadja, teljesíti gyermekkorom óta egyetlen és legnagyobb vágyamat, hogy pap lehessenek! Mert azzá kell lennem, érzem magamban. A Jó Jézus rám nézett és megszeretett! (Habár nagyon méltatlan vagyok erre a szerepre!) És ezt mondta: „Jöjj, kövess engem! A lelkek várnak rád!“ Egyéniségem lassan, de biztosan kezd kialakulni. Zárkózó, szűkszavú, érzékeny fiú voltam. Az intézeti élet kezd megváltoztatni. Talpraesett, életrevaló, barátságos fiú szeretnék lenni. Az is leszek, mert úlbaigazításért gyakran megyek a kápolnába, az Úr Jézushoz!...“

Az igazi hivatás ilyen hullámgyűrűket vet a felügyelő fiatal lélekben, s ezek az elindult friss hullámok nagy mozgalmasságot hoznak a fiú önnevelésébe, lendületet a munkájába, több szorgalmat és erő kifejtést a kötelességteljesítésébe, tavaszi újraéledést a küzdelmeibe.

Igy függ össze a komolyan értelmezett hivatással a tervszerű felkészülés kötelezettsége, s innen ért-

hető, miért kellett végre külön önnevelési könyvet írni a papi pályára készülők, jóakarató magyar fiúknak.

TANÁCSADÁSOK KORÁT ÉLJÜK!

Főzöbemutatótól a gáz és villany gazdaságos használatának bemutatásáig, a pályaválasztási tanácsadástól a házasságot megelőző orvosi vizsgálatig a legkülönfélébb tanácsadások sorát látjuk. Ma a kis tanoncot is a képességvizsgálás és pályaválasztási tanácsadó várja. Más pályákon értelmi vizsga és az általános műveltség felőli tájékozódás előzi meg a felvételt. A repülő-jelölteket pedig egyenesen a vizsgálatok és próbák sorozata várja. Aki még rászorul, annak megmagyarázzák, hogy tervszerű önedzéssel készítse szervezetét a pilóta-élet feladataira, s így remélhető, hogy a későbbi vizsgálaton már alkalmasnak bizonyul kiszemelt pályájára, — aki pedig alkalmatlan, annak tudtára adják, hogy verje ki a fejéből a repülésnek még a gondolatát is, ne pazarolja idejét erre a teljesíthetetlen álmodozásra, hanem keresse másfelé boldogulását.

Mindenki átlátja, hogy rendjén van ez, bölcs dolog ez a körültekintő válogatás és az életpályára való célirányos előkészítés. De nemcsak a jelölt alkalmasságát kell figyelni ilyenkor, hanem magát az életpályát is, annak lehetőségeit, kilátásait, követelményeit is be kell mutatni, mégpedig nem egyoldalú, tisztán eszményi beállításban, hanem többoldalú megvilágítással, nem takargatva a pálya nehézségeit, küzdelmeit, időszerű nagy kérdéseit. Rá kell mutat-

ni azokra a nyers valóságokra, reális adottságokra, amelyekre a lelkesedő ifjú most még nem is gondol, amelyekben azonban később megakadhat, mert zavarba hozzák és esetleg elkieserítik.

A papi hivatás más pályák fölött áll méltósága, nagyvonalúsága, természetfölöttisége alapján; ebből következik, hogy nem mindenki alkalmas reá és kellő felülvizsgálást és kiválogatást érdemelnek az oda jelentkezők. A megrostáláson, valamint a felkészítésen kívül még az is hozzátartozik a papjelölt felvértezéséhez, hogy tárgyilagos beállításban teljes képet kapjon a papi hivatás nehéz oldalairól, eshetőségeiről és korszerű problémáiról is, hogy a papi élet magasztosságának ismerete mellett fogalma legyen azokról a nehéz órákról és megpróbáltatásokról, amelyek a papi pályafutással együttjárnak. *A papi életnek is vannak nehézségei, nagy próbatételei, amelyekre a papnak készülő 18—19 éves ifjú talán még nem is gondol, s amelyekről életismeret hiánya és fiatalsága miatt nem is lehet megfelelő áttekintése. Vajjon helyes volna-e, ha a papi pályát csak fenségesnek és vonzónak festve, hallgatnánk ezekről az örvényekről, amelyek kegyetlenül megforgatják a papi lelket, ha nincs kellőképp felkészítve ezekre az eshetőségekre?*

Papi pályán még indokoltabb a szókimondó és a nehézségekre rámutató felvilágosítás, mint másutt, részint azért, mert ha csak a pappászentalés után ismerkednék meg hivatása olyan nehézségeivel, amelyeknek elviseléséhez kedve és ereje nincs, a nagy lépést már vissza nem vonhatja: mindörökké pap

marad. Indokolt a felvilágosítás azért is, mert lélek-
tanilag helytelen volna a papi pálya reális bemutatás-
át a főiskolai évekre hagyni azzal az érveléssel,
hogy akkor már érettebb az ifjú, jobban bírja a fel-
világosítással járó lelki megrázkódtatást, továbbá
akkor még mindig visszaléphet, még mindig nem köti
elszakíthatatlan kötelék a szent papsághoz. A tapasztalat
azt mutatja, hogy nincs mindegyik kispapnak
akkora lelki ereje, hogy különösebb szégyenkezés
nélkül, az emberek találgatásait és mendemondáit
vállalva más pályára menjen, feltűnést keltsen és a
szemináriumban töltött évek után új életút felé tá-
jékozódjék. Egyszerűbb dolog nem vállalkozni egy
olyan feladatra, amelynek nehézségeit jól ismerjük,
s amelynek megoldására képtelennek ítéljük magun-
kat, mint őszintén beismerni, hogy nincs hivatásunk
ahhoz a pályához, amelyen pedig már megtettük a
kezdő lépéseket, s amelyekre az előjárók ítélete és
mások megfigyelése is alkalmasnak tartott minket!

A papnak készülő ifjú hivatott eligazítót találhat
lelkiatyja személyében. Tudom is, hogy sok fiú meg
is kapja a kellő eligazítást. Mégis sok fiúnak nincs,
sőt különféle okok miatt talán nem is lehet külön
lelki irányítója, akivel hivatása ügyében részletesen
értekezhet. Ezekre gondolva, továbbá azt sem téveszt-
ve szem elől, hogy a betű útja kiszámíthatatlan, s a
papi hivatás hősi és talpig férfit igénylő életstílusa
talán olyanokat is felfigyeltet a papi hivatásra, akik
eddig nem éreztek magukban ilyen irányú hajlamot,
talán nem mondható fölöslegesnek e könyv megírása
és megjelentetése.

A papi hivatásról jelentek meg már könyvek és különféle önnevelési könyvek fejezetei is foglalkoztak a szent hivatásra való buzdítással. Ezek a lendületes könyvek és könyvfejezetek azonban többnyire csak egyoldalúan mutatták be a papi életet: rámutattak örömeire, nagyvonalúságára, magasztosságára, isteni és vonzó vonásaira. Olvasásuk nyomán az ifjú olvasóban felcsillant a gondolat, hogy Krisztus katonája lehet, bemutathatja a szentmise áldozatot, kezeiben tarthatja és az embereknek nyújthatja Jézus szent testét, gyóntathat, Isten ígését hirdetheti, sok ember jótevője és megmentője lesz.

Ez a könyv röviden megismétli ugyanezeket az örömeket és hivatkozik Krisztus ígéretere, amely szerint Krisztus katonái százszor annyit kapnak hűéges szolgálatuk jutalmául, mint amennyiről lemondtak hivatásuk kedvéért, de előre figyelmeztet, hogy az Istennek tetsző papi élet nagy kegyelméért milyen árat, mennyi lemondást, önmegtagadást, harcot, vért és kereszthordozást kell fizetni. Rámutat azokra az áldozatokra, amelyekre fiatalos lelkesedésében a papjelölt talán nem is gondol, de amelyek a beöltözés után talán annyira váratlanul és kiábrándítóan érintenék — sokszor olyankor, amikor már nem lehet a dolgot visszaszívni, — hogy kétségbeesetten felkiáltana: *Erről sejtelmem som volt! Ha ezt valaki előre mondta volna nekem!...*

E könyv szerzője nem fél attól, hogy a papi élet mély kérdéseinek föltárásával rosszat tesz és visszarettenti a fiatalokat a kemény hivatás vállalásától. A mai fiatalság lelkén amúgy is eléggé kiverő-

dik a valóságérzék, a földön járó, de ég felé tájékozódó józan idealizmus. Ifjúságunk eléggé láthatja, hogy a pap útja nincs rózsákkal telehintve, nem borul lábai elé a gondtalan élet és jólét süppedő szőnyege! Háborús időket élünk, amikor senki sem láthatja előre az események kimenetelét. Annyi biztos, hogy a papságra mindenképpen nagy szerep vár a megváltozott körülmények között is. A kilátások azonban egyáltalán nem kecsegtetők és vígasztaló hatásúak a gyávák és ijedősek számára! Dolgozni szinte idegösszeroppanásig, igénytelennek lenni és felkészülni a nélkülözések idejére, elszántan, még az üldöztetésre és vértanúságra is készen, a krisztusi elvek és igazságok alapján tántoríthatatlanul állni: ez a mai kor papjának programja. Első pillantásra látható, hogy *az ilyen élet nem a puhányoknak, kényelmeseknek és gyáváknak való! Ide vállalkozó szellemű, teherbíró, életrevaló ifjak kellenek, akiket hősi harci kedv és önfeláldozás tüzesít!*

Sokan lesznek, akiket ez a hősi jelleg vonz a papi életre! Lesznek, akiket éppen ez a küzdelmes és harcoss élethivatás, sőt a papi élet mostanában időszerű igénytelensége és sok nélkülözése ragad Isten szolgái közé! Az ifjúság megérti, hogy a papság munkája ma oly fokozott teljesítményeket követel a papjelölttől, amelyhez nem anyámasszony katonáit, hanem hittel, lélektisztasággal, akaraterővel és kedvvel telített, izommal, sőt ököllel is rendelkező egész férfiakat kell toborozni.

A magyar ifjúság felejthetetlen lelkiatyja, Tóth Tihamér sem beszélt sokat a papi hivatás magas-

tosságáról a hozzá tanácsért bekopogtató papjelölt ifjaknak, hanem rámutatott a papi élet férfit kívánó küzdelmeire, áldozataira, azután sokat imádkozott a hivatással vívódó fiaiért, — és sok papi hivatást nevelt.

A nagy ifjúsági lelki vezető példáját követi e könyv szerzője, mikor a papi hivatás felől eligazítást kérő fiúk elé tárja a papi élet hősi küzdelmeit és lelki próbáit, s mikor szentmiséiben és imádsága csendes óráiban szeretettel emlékezik meg azokról, akiket e sorok olvasásakor érintett először teljes határozottsággal az Isten vonzása, s akik e tanácsokkal megerősítve, bátran, az önátadás ihletettségével mondják: *Suscipe Domine: Fogadd el, Uram, egész életemet! . . .*

V Á L S Á G B A N A P A P I H I V A T Á S ?

INE, A MAGVETŐ

kiméne vetni... — beszéli a Szentírás. Mikor arról a szomorú igazságról beszélünk, hogy napjainkban sokkal kevesebb ifjú nyeri el a papszentelés kegyelmét, mint amennyit Isten valóban a papi szolgálatra hív, — azt kell mondanunk, hogy a papi hivatás hasonló lett a bibliai magvető széthullott magjaihoz, amelyek csak részben hullottak termékeny talajra. Az ifjú lélekben ébredező hivatás sokszor olyan sorsra jut, mint a tövisek közé, vagy sziklás talajra tévedt mag, vagy mint az útszélre esett gabonaszem, amelyet összetaposnak a járókelők durva lépései.

Mindig is nagy volt azoknak a kísértéseknek, aggodalmaknak, gátlásoknak a száma, amelyekkel a papi hivatás gondolatával foglalkozó ifjúnak küzdenie kellett. Ezek a kísértések és befolyásoló körülmények napjainkban azonban annyira felszaporodtak és a tömeggondolkodás nagyítóján olyan ijesztökké növekedtek, hogy nemcsak a gyengébb lelkeket riasztják el az áldozatos papi élet vállalásától, hanem nyomasztóan hatnak még a komoly hivatású és a nehézségekkel szembenéző ifjakra is, és őket is

gondolkozóba ejtik. Ez az egyik oka annak, hogy sokkal kevesebben jutnak el a szentelési oltárhoz, az egyházi rend szentségéhez, mint amennyien elindultak feléje, illetve mint amennyinek Isten hívása alapján el kellene indulnia a papi élet felé.

Nagyon fontos, hogy a papjelölt ifjú szembenézen a hivatás fennforgó nehézségeivel, időszerű problémáival, hogy azzal a valóságokra beállított, kemény és nyers helyzetekkel is számoló szemlélettel ítélje a papi hivatást, amely szemléletet minden talpraesett ifjútól elvárja a mai zürzavaros, a gyengéket lehengerlő élet. Ezenkívül — mivel az éremnek két oldala van, — a papjelöltnek nemcsak a világi hivatásszemlélet, továbbá nemcsak a gyávák, csalódottak s az életáldozattól idegenkedők beállításában kell látnia a hivatás kérdését, hanem abban a tisztultabb és érettebb beállításban is, amelyet csakis azoktól tanulhat el, akik nem csalódtak a hivatásukban, akik boldogságukat találják Isten szolgálatában, s akik a mostanában oly időszerű gátlások és emberi számítások szerint kedvezőtlennek mondható körülmények ellenére is a „csak azért is” jelszavával, kedvvel és lendülettel töltik be magasztos hivatásukat.

KÜLÖNFÉLE SZEMPONTOK

vetődnek a pályát választó ifjú elé. Kiszemelt életpályáját komolyan és körültekintéssel mérlegelnie kell, hiszen egész életére döntő fontosságú lépést tesz. Olyan életkeretet és munkateret választ, amelyen nemcsak örök üdvösségét akarja érdemlegesen

munkálni, hanem ahol — ha itt a földön egyáltalán szó lehet boldogságról, — földi boldogságát is meg akarja találni. Meg kell fontolnia a pálya időszerűségét, jövőjét, körülményeit. Nemcsak azt kell néznie, mennyire magasztos és eszményi a pálya, hanem azt is, hogy élete fenntartása, kedvező megélhetési lehetőség biztosítása, továbbá öregségére megfelelő ellátás mennyiben lehetséges. (Világi pályák; kon láthatjuk, mennyire kilincselnek az emberek olyan állásért, amelyen nagyobb az érvényesülési, fizetésemelési lehetőség, s milyen megnyugvás számukra, ha nyugdíjképes állásba jutottak.)

Papnak készülő fiaink többnyire nem szoktak törődni ezekkel a dolgokkal. Újabban azonban, hogy szélesebb érvényesülési tér nyílt az ifjúság előtt, s az emberek a pályaválasztásnál körültekintőbben nézik ezeket a szempontokat, a papi pálya iránt érdeklődő ifjak is mérlegelik az egyházi szolgálatot e szempontok alapján. E mérlegelésnek egyik hatása abban mutatkozik, hogy megcsappant az érdeklődés az egyházi pálya iránt.

Tagadhatatlan, hogy a papnevelő intézetek kiüresednek, egyre kevesebb ifjú kéri felvételét. Több helyen a mérsékelt érdeklődés következtében olyan gyenge egészségű vagy elégséges tanulmányi eredményű ifjakat is felvesznek, akik azelőtt szóba sem jöhettek volna a felvétel szempontjából. Kimondottan katolikus gimnáziumokban is megtörténik, hogy az érettségiző ifjak közül alig egy-kettő megy papnak, sőt akárhányszor egy sem lép egyházi pályára. Ebből azt kell következtetnünk, hogy a papi hivatás

nem népszerű, továbbá nem eléggé értékelt és lelkesítő eszmény az ifjúság előtt.

Mi az oka ennek?

A legkézenfekvőbb magyarázat talán *tömeglélektani okokban* kereshető. Amint az ifjúságot tömeglélektani ok (népszerűség, felkapottság, köztetszés) hajt egyes pályák felé, épp úgy ilyen, néha szinte indokolatlan, a tömeggondolkodásba beleevődött s egyik emberről a másikra ragadó elkedvetlenedés vagy elidegenedés tereli el egyes pályáktól. Az értelmiségi ifjúság előtt pl. általánosan rokonszenves a repülés. Úgyszólván minden egészséges fiú pilóta akar lenni. Pedig nyilvánvaló, hogy édes hazánknak nincs szüksége ennyi repülőre, hiszen leállna az élet, ha mindenki a levegőt szeldesné és itt a földön senki sem akarna maradni. Amint ezt a feltűnő érdeklődést csakis tömeglélektani okokkal lehet magyarázni, hasonló okok világítják meg az ifjúságnak a papi pálya irányában tanúsított érdeklődéstelenségét. Ezt a járványszerűen ragadós tömeglélektani tünetet nemcsak a világban élő, s a papi pályától me-reven elzárkózó ifjagnál tapasztaljuk, hanem néha azoknál is, akik már ráléptek a papi hivatás útjára és papnövendékek lettek. (Egyik szemináriumban tartott lelkigyakorlatomban alaposabban fejtegettem a hivatás kérdését. A lelkigyakorlat után két hónapon belül hat növendék távozott az intézetből. Ezen magam is megdöbbsentem. Nyilvánvaló, hogy ezek az ifjak, legalább is mind a hatan nem léptek hivatás nélkül a papnevelő intézetbe. Ha pedig hivatással jöttek, akkor lehetetlenség, hogy mind a hat eljät-

szotta volna hivatását. Más magyarázat tehát alig van, mint az, hogy egyik ifjúnak a visszarettenése a másikra ragadt, s mert az egyik ifjú azt állapította meg magáról, hogy nincs hivatása, a barátja is elkedvetlenedett és követte a világba. — Egyik községben, ahol a legutóbbi időkig sok szép hivatást termeltek a jó katolikus családok, s ahol a politikai agitáció egyik-másik ifjú figyelmét más irányba terelte, egymás után nyolc papnövendék hagyta abba hittudományi tanulmányait, illetve a papi pályára való közelebbi előkészületet. Lehetetlen, hogy mind a nyolc elvesztette volna hivatását!

Az ifjúság gondolkodásában így felszívódott és mintegy tömegvéleménnyé lett érdeklődéscsappanásnak több magyarázata van. Így mindjárt az, hogy a *papi pálya reális szempontok szerint nem kecsegtet elbűvölő kilátásokkal*. Forrongó Európánkban az utolsó évtizedek és évek is mutatják, hogy előre nem látott fordulatok kedvezőtlen helyzetet teremthetnek s ily körülmények közt papnak menni majdnem egyértelmű a vértanúság választásával. Ahol nem szenved vértanúságot, ott a „könnyes vértanúságnak”, az elhallgattatásnak és kisémmizésnek számtalan módját szenved a papság. Magyarországon ilyen szempontból még előnyös a helyzet, de ifjúságunkat más országok papjainak sanyarú helyzete érzékenyen érintette és elkedvetlenítette, mert senki sem lát a jövőbe és egyik papjelölt sem tudhatja, hogy életútja nem végződik-e börtönben vagy vérpadon.

Az ifjúság figyelmét megosztotta és világi pályák

felé terelte az a körülmény is, hogy a zsidótörvény következtében a legkülönbébb pályákon nagy

ÉRVÉNYESÜLÉSI LEHETŐSÉG

nyílt a keresztény ifjúság számára, amely előrejutási és megélhetési szempontból legtöbbször hasonlíthatatlanul kedvezőbb lehetőséget, öreg napjaira gondtalanabb megélhetést jelent, mint a papi pálya. (A papjelölt ifjak közt is észrevehető ez a természetes és sokban érthető törekvés, hogy papi életüket anyagi szempontból gondtalanára akarják tenni. Ezzel magyarázható, hogy a papjelöltek jórésze szerzetesrendekbe kéri felvételét, ahol bár sohasem lehet vagyona, de nem is lesz anyagi gondja, mert a rend gondoskodik ellátásáról, s öreg napjaira sem marad gondozás nélkül. A világi papság életében a nyugdíjalapoknak a világháború alatt bekövetkezett elértéktelenedése miatt csekélyre szabott nyugdíj gondokkal és nélkülözéssel fenyegeti a papot, ha csak erős takarékosággal nem küzd az öreg papok legnagyobb réme, a papi lélek szárnyalását letörő anyagi gond ellen.)

Hivatást ölő hatást gyakorolnak a tájékozódást kereső és még felvilágosulatlan ifjúságra *egyres irodalmi termékek is*, amelyek az utóbbi időkben felűnő előszeretettel szerepeltetik csetlő-botló, sőt elbukó és posványban fetregő regényalakokként a papokat. A még romlatlan lelkű ifjú olvasókra, akik hiányos életismeretük miatt nem veszik észre a könyvsorok közé bujtatott célzatosságot, a ciánkáli

mérgező erejével hat az ilyen olvasmány. Csupán egyetlen művet említünk meg itt, amely ötvenzres példányszámban forog közkézen, s amely akárhány gyanutlan papjelölt kezébe is eljuthat. A szerzőről, aki katolikus pap volt, de hivatásával szakított és könyvében voltaképen aposztáziájának magyarázatát akarja adni, nem szándékunk ítéletet mondani. Könyvéből azonban idézünk néhány szemelvényt, amelyből valósággal kiabál a célzatosság:

A papnevelő intézetet visszataszító, szörnyűséges helynek rajzolja: „*Olyan az egész intézet, mint egy holttest, melyről lesorvadt a napfény. Igazi pap-kaszárnya, ijesztő imádság-raktár.*” A szemináriumi növendék mintegy szánakozva önmaga felett, megállapítja: „*Koporsóba tették ifjúságomat ebben a nagy pap-hodájban.*” Miután a papi önmegettartóztatás lehetetlensége mellett foglal állást, így nyilatkozik: „*Ha a nők nem volnának, én lennék a világ legtökéletesebb papja.*” A papjelölteket érdekhajhászóknak rajzolja, akik csupán a megélhetés kedvéért mennek papi pályára. Leírja, hogy papszenteléskor, mikor a szentelést végző püspök a jelöltek fölött elmondja a szentség lényegét kitevő szavakat, egyik ifjú meglöki a másikat és ezt súgja neki: „*Habemus panem!*” *Megvan a kenyérünk, nem fogunk éhen halni!... A frissen szentelt áldozópap első szentmiséje napján ezt vallja: „Rámborult az éjszaka és egyformán sötét lett fent, alatt és bennem.”*

Az eddig idézett szavakból is kiérződik a katolikus papság iránt való megvetés és utálat, de a következő megdöbbenő szavak valósággal arcul ütik a

papságot: „A papok úgy bántak velem, hogy ne lássam hivatásnak a papi méltóságot, hanem kenyérnek, eszköznek a szoknyakarrierhez, előhaladáshoz, vörös övekhez, stallumokhoz. Sok felfelé alázatos, simuló, hízelt embert megismertem, kik belül romlottak, jellemtelenek, züllöttek voltak, de anyagi és testi jólétbe kerültek minden lelki és szellemi kiválóság híján. Meghíztak, megvagyonosodtak, tekintélyre tettek szert. Okosan és titokban ezerszer arculverték a kasztitást, a papi hivatást. Krisztus és az evangélium hiénái voltak ezek, — a hitük is olyan volt, mint a miseruha, csak kifelé viselték...”

Aki nem tudja, hogy e sorokat egy csalódott és hivatásával szakított ember írta, készpénznek fogadja el ezeket a megállapításokat. Elfelejtji, hogy az éremnek két oldala van, ajánlatos tehát utána nézni annak, hogy igazak-e ezek a vádak. Aki a mai, egészségesen berendezett, napsütéses papnevelő intézeteket ismeri, — aki tudja, hogy a papnövendékek tornásznak, cserkészkednek, — jót nevet a szerző által leírt „pap-hodájon”, ahol tüdőbajos, összeaszott kispapok suhannak végig a folyosókon, mintha kriptájukból kikelt kísértő hullák lennének! Aki közelebbről megismerte a papságot és felfedezte annak soraiban a hivatásának élő, becsületes munkával és élettisztasággal szolgáló lelkiatyákat, ökölbe szorult kézzel hallgatja a papokról tájékoztató általánosításokat. Aki egyszer rászánja magát és meglátogat egy szemináriumot, megfigyeli annak közszellemét, látja e hazug vádak valótlanosságát és igazat ad abban, hogy ezt a felelőtlenül pszichológus könyvet, a pap-

jelöltek számára a lelkiismeretileg tiltott könyvek indexére kell tennünk. Másképp ugyanis a papnak készülő jóhiszemű ifjú az idézett sorok olvasásakor így kiáltana föl: „*Ha valóban ilyen romlott és ennyire jellemtelen a papság, s ennyire természetellenes életmegoldás a papi élet, akkor Isten óvjon attól, hogy e züllött társaság sorába álljak s magamra vegyem ezt az elviselhetelen igát!...*”

Ha már itt tartunk, nem tagadjuk, hogy az éledező papi hivatásokra a jégverés letarló hatását gyakorolják az elvértve valóban akadó

ROSSZ PÉLDÁK.

Sajnos, nem mindenki állíthatja magáról azt, amit gróf Apponyi Albert vallott az emlékirataiban, hogy soha életében nem látott rossz papot. Igen, ő a kalksburgi jezsuiták kollégiumában, tehát kiváló papok környezetében töltötte fiatal éveit, de más ifjú, aki nyitott szemmel jár az élethen, s aki néha nagyon is prózai egyéniségekkel is összetalálkozik, a felemelő példák mellett esetleg olyan hibákat is észrevesz, amelyek elkedvetlenítik.

A fejlődő fiú orientációt keres, tehát figyeli a papokat. *Minél inkább becsüli a papságot és minél nagyobb lelkesedéssel akar a papok közé állni, annál mélyebb sebet ejt a lelkén egy-egy elhibázott papi élet látása.* Néha anélkül hogy kutatna utánuk, kiábrándító példák kerülnek eléje; sőt egyes rosszakaratók gondoskodnak is az ilyen esetek feltalálásáról: Látod, — ilyenek a papok!

Az okos fiú így védi ki a támadást: Tévedés! A papok nem ilyenek! Még akkor sem, ha áruló Judás akad a soraikban! Az ilyen sajnálatos kivétel csak megerősít engem a papi élet becsülésében és hivatásomban, mert 1. meggyőz arról, mennyire szüksége van a világnak jó papokra; 2. mert a rossz példa is tanít: megtanít arra, mit nem szabad tennem. Végül arra figyelmeztet a rossz pap példája, hogy papi életben ne legyek ilyen. — Egyébként aki elfordítja figyelmét a rossz példától és lelkesítő példákat keres, úgy jár, mint egy elsőéves hittudományi hallgató, aki hivatása történetéről ezt vallotta: *„Az én szentéletű plébánosom életpéldája hozott a szemináriumba. Beszélhetnek nekem rossz papokról, — nem érdekel. Az ő példás élete biztató toborzás a papi életre, s az ő feddhetetlensége olyan apológiája a tiszta papi életnek, amelyhez szó sem férhet!”*

A világi papi hivatások csökkenésének még más oka is van:

A FALUTÓL VALÓ ISZONYODÁS.

Kortünet, hogy valóságos népvándorlás indult a faluból a város felé. A falu, amelynek egészséges levegője a legtöbb papi hivatást termelte, nem kapja vissza a városba tanulni küldött fiait. A felszentelt pap jól érzi magát a városban, „tanár úr” lesz belőle és egyáltalán nem vonzza a nyakig érő sár, a vaskos kisszerűség, amelyben született, sőt földműves szüleit és atyjafiait is szégyenli, ha fejkendősen vagy csizmásan megjelennek a lakása táján. Pedig a falu

lelke, az agrárifjúsági Kalot-mozgalom, s a falu meglazult erkölcsi életének megmentése első sorban azokat a papokat várja, akiket a falu termelt ki, s akik a falu nyelvét, igényeit, kérdéseit a legjobban ismerik. Megint csak ahhoz a megállapításhoz jutunk, hogy ilyen szempontból is érezhető az ifjúság lelki fáradtsága, fásultsága. Az élet kényelmesebb és tetszetősebb megoldását keresi és nem azt a megoldást, mely áldozatosabb és hősiesebb jellege mellett Isten országa és a halhatatlan lelkek szempontjából előnyösebb és sürgősebb volna.

Hibák mutatkoznak a szülők részéről is.

A SZÜLŐK ELLENZÉSE

néha óriási nehézségeket gördít a papi hivatás kibontakozása elé. Az egykés házasságok idején a szülők természetesen nem akarnak megválni egyetlen gyermeküktől, nem úgy mint régen, mikor a sokgyermekes családok szívesen adták gyermekeiket papi szolgálatra, s a szülők számára legnagyobb boldogság volt, hogy papot nevelhettek. E sorok írója, aki szüleinek ötödik gyermeke, sohasem tudja elfelejtetni azt a boldogságot, amelyet pályaválasztásával szerzett szüleinek. Érettségije után valaki megkérdezte: „Ügye katonai pályára megy?” Mire a jó édesapa közbe vágott: „*Igen! Katona lesz a fiamból! Krisztus katonája!...*” Büszkeség volt a hangjában és öröm csillogott előtörő könnyeiben e szavak kimondásakor. (Az egykés szülők jegyezzék meg, hogy ha nem akarják odaadni Istennek egyetlen gyerme-

küket, Istennek még mindig módjában áll, hogy a fiút megszerezze magának. Vajjon jobb megoldás volna-e, ha gyermeküket, akitől nem tudtak és nem akartak elszakadni, egy baleset kapcsán vagy rövid betegség után magához szólítaná az Isten? Az élet és halál Ura be tudja bizonyítani, hogy meg tudja szerezni magának azt, akit maga számára kiválasztott!

Ezek után feltehetjük a kérdést: Az elnéptelenedett papnevelő intézetek láttára, s a papi hivatások feltűnő csökkenése tapasztalásakor *beszélhetünk-e a papi hivatás válságáról?*

Ha válság alatt olyan átmeneti helyzetet értünk, amelynek végső kifejlődése vagy nekilendülés, vagy pedig tönkremenetel lesz, — korántsem beszélhetünk válságról. Ha az emberek el is hagyják, a világ más részén annál többen felkarolják Krisztus ügyét, s az Egyházat friss munkaerők atlasz-vállai hordozzák tovább. *A hivatáscsökkenés tünete nem érinti magát a papi hivatást, nem a papi életre vet kedvezőtlen világot, mintha manapság korszerűtlen s a mai ifjúság érdeklődésétől távolfekvő és idegen lenne, — hanem a vallásosság és tiszta erkölcs csökkenését mutatja, továbbá az emberek gondolkodásmódjára mutat rá, amely ingadozó, haszonleső, hősiességre nehezen kapható, s arra fordul, ahonnan többet kap a markába, a gyomrába és az erszényébe.*

Azt kell mondanunk, hogy az ifjúságnak ez az elszéledése, szélesebb érvényesülési lehetősége, amely elvonta a figyelmet a papi hivatástól, *több szempontból jó is.* Akik ma papi életre vállalkoznak, tisztultabb hivatástudattal, megfontoltabb és határo-

zottabb céllátással, kevesebb mellézköngével lépnek a szentelő püspök elé. Ha anyagi előnyöket keresnének, akkor nem itt kötnének ki; ha jólétet hajhásznának, nem vállalkoznának a gondokkal telitüzdelt papi munkára; ha konjunktúra-lovagok lennének, menekülnének a papi élet elől, mert nehéz idők járnak a papságra és egyáltalán nem a napos oldalt keresi az, aki oda húzódik! A papi hivatás megszűnt menedékhelye és révkikötője lenni olyan ifjaknak, akik szegénységük miatt esetleg másfelé nem mehettek volna; hiszen ma nem állást kereső ifjak, hanem ifjakat kereső állások hirdetéseit olvassuk az újságokban!

Ezek a gátló körülmények tehát, amelyek földi szemmel ítélve hátrányosaknak látszanak, voltaképpen szűrő és selejtező szerepet töltenek be. Így kevesebb lesz a besettenkedett, félhivatással vagy hivatás nélkül lézengő pap; kevesebb lesz a rossz példa; viszont erőszántabb, tisztultabb és színvonalasasabb lesz a papság. Mert ha valahol, akkor *a papi hivatás terén nagyon is érvényes az az igazság, hogy nem a létszám, hanem a minőség a fontos!* Vianney Szent János egymaga többet használt az Egyháznak, mint kétszáz immel-ámmal dolgozó, lanyha pap! Ide illik Tóth Tihamér elve: *Inkább legyenek üres plébániák, mint üres papok!*

Állapítsuk meg végül azt, hogy a papi hivatás önmagában véve sohasem lehet úgynevezett népszerű vagy felkapott, tehát a közérdeklődés homlokterében álló pálya, mert ehhez küldetés kell. Ha mégis felkapnák, az az előnyök miatt történnék és a be-

csülés miatt, amellyel egyes államok jutalmazták a papság munkáját. Ha napjainkban ezek az előnyök háttérbe szorultak, a papi hivatásnak feltétlenül javára válik, mert az Egyház szolgálói így igazabban és földies érdektől felszabadultabban követik Krisztust, aki üldöztetést és megpróbáltatást jövendölt követőinek, tehát nem azt, hogy tejben-vajban fürösztik és hétrét görbülve, tárt kapukkal fogadják őket az emberek.

A papi hivatás oly fenségesen bontakozik a mai ifjú elé, mint egy remek festmény, amelyről lemosták a ráakódott porréteget. Jobban vonzza, mint bármikor eddig, az áldozatos lelkű, kemény férfi-életre vágyó, Istentől is papnak teremtett ifjakat!

NÉHÁNY ÉSZRETÉRITŐ PÉLDA

CSALÁDI KÖR

című közismert költeményében remek vonásokkal rajzolja Arany János az otthon meghitt körében, esti hangulatban elfoglalkozgató családtagokat. A gyermekek leírásánál az egyik fiúról így ír a költő:

*„Olvas a nagyobbik, nem ügyelve másra:
E fiúból pap lesz, akárki meglássa!
Legalább is így szokta mondani az apjok,
Noha a fiú nem imádságon kapkod.“*

Igazság az, hogy a papnak készülő fiú legtöbbször már gyermekkorában kiütözik a családi körből, a gyermekek sorából komolyságával, jóságával, lelki fínomságával. Sokszor már a játékan is meglátszik, hogy a jó Isten vigyáz reá; olyan játékokat választ, amelyekből a papi hivatás első jelentkezéseit olvashatjuk ki és olyan magára vigyázó, szelíd és figyelmes a gyermekek körében, hogy aki figyeli őt, ezt gondolja róla: *E fiúból pap lesz!*

Nagy hiba volna azonban, ha a fiú pappá-levését inkább csak a szülők kívánnák, de a fiú „nem kapkodna az imádságon” és nem mutatná különösebb jelét annak, hogy kedve van ehhez a hivatáshoz. A kellethetlenség, a világi dolgoktól való elkülönülés és a

komolyabb lelki beállítottság hiánya jogos kétségeket támaszthatna a fiú hivatottsága felől. Sajnos, megtörténik, hogy olyan fiú, akit senki sem kényszerít papi pályára, nagy garral hirdeti, hogy egyházi pályára megy, sőt valamelyik kisszeminárium papjelölt diájkaként esetleg már egyházi ruhát hord, de a magaviseletével azt mutatja, hogy hivatását nem veszi komolyan. Szomorú látvány az ilyen szánelomraméltó ifjú, aki felvételre jelentkezett, s akit fel is vettek a papnevelő intézetbe olyan ifjak előtt, akik talán jobban odavalók lettek volna és könnyelműsködéssel, meggondolatlanságokkal kockáztatja, veszélyezteti, sőt tékozolja a hivatását! Szeminarista diák jut itt eszembe, akit lelkiatyja a napi szentáldozásra figyelmeztetett, s aki a vakációban a „F. sem megy mindennap áldozni!” elv hangoztatásával túltette magát az intézetben gyakorolt lelki szabályokon. Papnövendék jut eszembe, aki nyáron csak a templomozás idejére vette fel kék reverendáját, egyébként napközben „vad civilben” lányokat kísérgetett... Gimnazista szemináriumi növendékre gondolok itt, akit érettségi utáni vakációjában annyira elbűvölt a leányok kedvessége és hízelkedése, hogy tánciskolába iratkozott és eltáncolta a hivatását... Sovány vigasztalás az, hogy ezek a tékozló fiúk haladéktalanul meg is kapják az útlevelüket a szemináriumi igazgatóságtól! Itt nemcsak fegyelmi esetről van szó, hanem *a szent hivatás eltékozlásáról, tehát olyan súlyos lelkiismeretbeli ügyről, amely felől nehéz lesz majd a számadás az életmunkákat megítélő Isten ítélőszéke előtt!*

Azok számára, akik papi hivatásukat nem értékelik kellő komolysággal, s akik fiatalos könnyelműséggel, talán nem is rosszakaratból, hanem meggon-
dolatlanságból kísértésekbe és veszélyekbe viszik
szent hivatásukat, megemlítek most néhány példát.
Olyan világi fiatalemberekre hivatkozom itt, akiket
Isten nem hív papi szolgálatra, s akik a világban él-
ve, sokszor nagyon hátrányos körülmények ellenére
is olyan komolyan veszik az életet és annyira közre-
működnek a kapott isteni kegyelemmel, hogy példaké-
pül szolgálhatnak a papjelölt ifjaknak, akik sok-
kal több kegyelmi ajándékot kaptak Istentől, s akik
nem értékelik kellőképp ezeket a kitüntető adomá-
nyokat. Bár pirulnának, szégyenkeznenek, bár ko-
molyodnának meg e példák olvasásakor azok az if-
jak, akik elfelejtik, hogy naponta térden állva kel-
lene megköszönniök az Istennek, hogy papi életre
hívja őket és útjukat is szabaddá teszi e kitüntető
méltóság eléréséhez! Bár belekezdenének végre
abba a céltudatos és sajátos önnevelésbe, amelynek
láttára azután nemcsak szüleik tervezgetéséből, ha-
nem mintaszerű felkészülésükből és ragyogó élet-
tisztaságban kibontakozó papjelölti egyéniségükből
mindenki örömmel mondhatná:

E FIÚBÓL PAP LESZ!

Ifjúsági lelkipásztori működésem során sokszor be-
széltem fiúkkal, akiknek mikor ielkébe láttam, fel-
fohászkodtam: Istenem, miért nem adsz papi hiva-
tást ezeknek a fiúknak? Vagy ha adtál, miért gör-

dítesz annyi akadályt az útjukba? Miért nem adod meg a lehetőséget és a kedvező körülményeket ahhoz, hogy mint felszentelt papok Neked szolgálhassanak?

Szombat délutánonként sok diák térdel gyóntatózsámolyomra, — ifjúsági lelkigyakorlatok idején sok ifjú bontja elém lelke birodalmát. Élénk eszű, duzzadó egészségű, minden szép és jó iránt érdeklődő fiúk, akikből akárhányszor valósággal sugárzik az érintetlen tiszta lélek és a kegyelemmel telítettség. Hitüket rajongással szeretik, apostoli munkákra vállalkoznak, fejlett érzékük van az emberek vezetéséhez, hatni tudnak másokra. A templomot szeretik, állandó lelkiatyjuknál végzik gyónásaikat, napi áldozók, a legfrissebb önnevelési könyveket olvassák, minden időszerű katolikus ügyet ismernek, az Egyházzal éreznek és gondolkoznak. Az ember úgy ítéli, hogy minden kellék együtt van itt ahhoz, hogy jó papok legyenek és felkiált egy-egy ilyen derék fiú látára: Ezt az Isten is papnak teremtette!

Mikor azután felvetem a kérdést: Fiam, nem gondoltál még arra, hogy papi szolgálatra hív az Isten?, — mosolyogva néz rám a tiszta szempár: Néha átmenetileg eszembe ötlött ez a gondolat, de komolyan sohasem foglalkoztatott el, hogy pap lenne belőlem! — Van, aki hozzá teszi: Boldogan mennék papnak, de határozottan érzem, hogy Isten nem hív annak! — És jön a távlat: Orvosi, tanári, katonai, mérnöki pályára mennek ezek a kitűnő fiúk!

Belenyugszom ezekbe a válaszokba, hiszen végeredményben az is jó, ha minél több izig-vérig kato-

likus fiú és telilélek ember foglalja el a világi életben megillető helyét. De valami kis tétovázás marad bennem: *Istenem, mily sok jót tudna tenni ez a fiú a papi szolgálatban, ha gyönyörű tehetségét Isten országának terjesztésére szánná, s ha a lélekvezetés terén kifejthetné ezeket az Úr nagyobb dicsőségére!*

Akad olyan fiú is, aki szívből kívánja a papi életet, minden lelki és testi felkészültsége megvan rá, csak a szellemi képessége kevés. Rendkívül gyenge tanuló, aki szorgalma mellett sem tud megbírkózni a számtannal vagy a nyelvtudományokkal. Nagy erőltetéssel talán sikerül elvégeznie a gimnáziumot, de gyenge érettségije alapján nem veszik fel a hittudományi főiskolára. Esetleg annyira gyenge a tanulásban, hogy osztályt kell ismételnie, vagy talán abba is kell hagynia a tanulmányokat. Egy kiváló katolikus család fiára gondolok itt, aki teljes idegkimerültségig tanult, szülei tengernyi anyagi áldozat árán, magántanító beállításával igyekeztek segítségére lenni. Hiába! E sorok írója maga is kérte a szülőket, akármennyire is fáj ez nekik és a fiúnak is, adják gyermeküket más pályára. Nyilvánvaló, hogy Istennek más tervei vannak vele. Tizenhét éves korában abbahagyta tanulmányait ez a ritka finom lelkű ifjú, azóta más pályán dolgozik, de nem érdekli a világ. Szívén még nem gyógyult be a seb, hogy nem lehet Isten felszentelt szolgálója.

Másik csoportba tartozik az olyan fiú, aki elsőrangú észtehetség, tiszta erkölcsű, ép testű egyén, lelki életet él, rajong a papi hivatásért és boldogan tenné életét Isten oltárára, csak egy hiányzik: Szülei

nem rendelkeznek olyan anyagi körülményekkel, hogy taníttatni tudnák. Négy polgári vagy négy középiskolai osztály elvégzése után kenyérkereseti pályára, tanoncnak adják a fiút. A papi hivatással bíró, jobb sorsra érdemes fiú kénytelen beletörni magát olyan szakmába, amely sem testének, sem lelkének nem kell, amelybe az életkörülményei pofozták be. Lakatostanonc, kárpitosmunkás, kereskedőinas, vagy gyárimunkás lesz belőle, pedig ez a meggyőződés él benne: *„Többre születtem! Több telik tőlem! Nem tudok beletörődni abba, hogy életem tulajdonképeni értelméről, legboldogítóbb céljáról lemondjak!”*

Sok tanoncfiú sírt már előttem, mert anyagi okok miatt kénytelen volt abbahagyni a középiskolai tanulmányokat, pedig kedve, tehetsége és szorgalma is megvolt a tanuláshoz, — de kenyérkeresőre volt szükség, s ezért szülei, akik nem tudták fedezni a továbbtaníttatás költségeit, a legelső kínálkozó helyre tanoncnak adták. Itt olyan társaságba jutott, amely erkölcsileg a legkárosabb reá nézve. Gúnyolják tisztább és nemesebb gondolkodása miatt s néha hihetetlen önfegyelmelés és haragok árán tud csak megmaradni elfogadható erkölcsi színvonalon. Nem egy fiú annyira nem tud és nem is akar beleilleszkedni a munkatársai közt észlelt sivár világba, hogy minden áron szabadulni akar onnan. Elképzelhető, különösen ha rendkívül tehetséges fiúról van szó, hogy valaki rövidített időn belül, hatalmas erővel, megfelelő pártfogó anyagi támogatásával mégis csak elvégzi a gimnáziumi osztályokat és mint késői hivatás felvételt nyer valamelyik papnevelő intézet-

be. Ez azonban nagyon ritka eset. A munkássorból egyházi szolgálatba lépő fiúk mint szerzetes dolgozó testvérek, vagy külföldi missziótelepen mint segítő-testvérek nagy szolgálatokat tehetnek valamelyik rend kötelékében Isten szolgálatára és a lelkek mentése terén. Hozzáteszem azt is, hogy *tudomásom szerint sok ifjú, aki nem lehetett felszentelt pap, meg is találta a segítő szerzetestestvéri szolgálatban lelke nyugalma és boldogsága!*

Más fiút újabb akadály, kedvezőtlen egészségi állapota gátol hivatása követésében. A papi élet egészséges és munkabíró szervezetet kíván. A papnövendékek felvételekor szokásos orvosi vizsgálat is azt hivatott megállapítani, vajjon alkalmas-e a papjelölt szervezete erre az egész embert igénylő munkára. Jó idegzet, ép érzék, terheltségektől való mentesség kell ide.

Több jóakarató és beállítottsága alapján felvételt érdemlő fiú komolyan szóba sem jöhetett a felvételnél, mert beteg tüdejű, gyenge idegzetű vagy más testi fogyatékoságban szenvedő volt. Visszautasítják őket olyan okok miatt, amelyekről maguk nem tehetnek. Egy kitüntetéssel érett ifjút nem vehettek fel, mert atyja vérbajos volt, s ő maga is hátrányosan terhelt volt egészségi szempontból. Egy másik fiú, aki alig látott, hiába törekedett a papi pályára. Egy kitűnő tehetségű ifjúnak baleset következtében le kellett vágni az egyik karját, s így papi szolgálatra alkalmatlan lett. . .

Kell, hogy önvádat érezzen a papjelölt fiú e példák olvasásakor, hiszen ő a szerencsés körülmények

összejátszása folytán célhoz érés biztos reményével, fennakadás nélkül haladhat a szent papság felé, és mégsem hálás eléggé Istennek ezekért az előnyökért és eszébe sem jutna, hogy tervszerű önfelkészítéssel minél alkalmasabbá képezze magát hivatása példás betöltésére. Az itt említett fiúk, akik boldogan mennének papnak, de Isten nem hívja őket a szent szolgálatra, lelkük tisztántartásával, a papi hivatás megbecsülésével igazán példát adnak azoknak, akik e kiválasztás részesei lehetnek. *Bár minél több ösztönzést és hivatásuknak minél erőteljesebb alátámasztását olvasnák ki a hivatásukkal könnyelműen játszó papjelölt fiúk az itt említett derék ifjak lelkesítő példájából!*

K O R S Z E R Ű HIVATÁSSZEMLELET

A HIVATÁS TISZTÁZÁSA

nem célja ennek a könyvnek. Önnevelési fejezetek sorakoznak itt egymás mellé, amelyek feltételezik, hogy az olvasó a papi hivatás fogalmát ismeri már és önmagáról is több-kevesebb határozottsággal tudja azt, hogy van-e papi hivatása. Aki tehát a hivatás mibenlétét, ismertető jegyeit kutatja, s önmagát is meg akarja vizsgálni a hivatás szempontjából, mert még nem lát elég világosan ezekben a kérdésekben, az szerezze meg és tanulmányozza át a papi hivatásról megjelent és közkézen forgó eligazító könyveket, amelyeknek fejezeteit ez a könyv nem szándékozik megismételni.* Ellenben

* A mai papjelölt hivatásbeli tájékozódottsága és általános lelki műveltsége megköveteli a következő, fillérekért megszerezhető művek ismeretét: A papi és szerzetesi hivatás kérdését kérdések és feleletek alakjában tisztázza P. Andor jezsuita atya „A hivatás“ című kézikönyve. (Manréza kiadása.) P. Gyenis András „A Mester nyomában“, továbbá P. König Kelemen „Küldj Uram munkásokat!“ című könyve a pap munkatereit tárgyalja lendületes fejezetekben, s egyszerűs mind eligazítást ad a papnevelőintézetek, illetve szerzetesrendek felé tájékozódó ifjúságnak. Kovács Sándor lélekkel írt kis füzeté, „Út az oltár felé“ korszerű beállításában világítja meg a pap hivatását. Dr. Schmidt Béla nagyobb-szabású, kitűnő könyvét, az „Isten atlétáit“ minden papjelölt ifjúnak ismernie kell. Az összes könyvek megszerezhetőek a Korda könyvkereskedési útján.

a már megismert és tisztázott papi hivatás eszményképében néhány időszerű vonásra és szempontra kell itt rámutatnunk, amelyeket a papnak készülő ifjak előtt nyomatékosan hangsúlyozni nagyon is fontos, s amelyeknek ismertetését az életre való nevelés alapján nem is szabad mellőznünk.

A papnak készülő mai diák necsak azt nyomozza ki önvizsgálatai perceiben, hogy a papi élethez nagyon vonzódik, becsvágyának csúcspontját jelentené, ha valamikor felszentelt pap lehetne, más életpálya nem is tudná kitölteni igényeit és nem tudná boldoggá tenni fiatal lelkét. A helyesen gondolkodó papjelölt hivatásszemlélete nemcsak napsugaras beállításban, hanem komoly, sőt néha komor színekben is láttatja a mai pap útját, tehát reálisan, a valóságnak megfelelően. Sőt mivel a kényelmes emberi természet iszonyodik az áldozatoktól, küzdelmektől és nehézségektől, ezeket a mostanában annyira időszerű sötét vonásokat újból és újból megfigyeli, igyekszik összebarátkozni velük, hogy idegenkedése megszűnjék, ne féljen ennek a józanul értékelt életmunkának vállalásától, sőt éppen ezeknek a marcona vonásoknak a felfedezése tegye vonzóvá a hivatás eszményét a nagyot, merészet, férfiasat kereső fiatal lélek előtt.

A papi hivatásra érte mindig is érvényes volt, manapság pedig nyomatékosan időszerű az a megállapítás, hogy „jel, melynek ellenmondanak”. A papnak készülő diákkal senki sem törődik, senki sem törli bele sáros csizmáját, míg a világban él, s míg legalább is külsőre éppen olyan diák, mint a

többi. Mihelyt azonban magára ölti a papi ruhát, azonnal tapasztalhatja, hogy egészen mássá lett a világ szemében. Sokak szemében naggyá nőtt, tiszteletben tartják őt, köszöntik az utcán, megkülönböztetett figyelemmel veszik körül. Sokan azonban, akik eddig észre sem vették, fennakadnak rajta. Ezek szemében a papi ruhát viselő ifjú célpont lesz, akibe útszéli sihederektől kezdve hisztériás nőig sokan belekötnek. „Csuhas!..” — suttojja a munkás külsejű járókelő a pap felé, pedig ez sohasem bántotta őt. „Nem lesz szerencsém!..” — csilingeli kifestett eperajkával valamelyik nő, aki a pap láttára kétségbeesetten nyomkodja kabátja gombját, nehogy elfusson a szerencséje. De ez még semmi! Valahányszor uralomra jut a csőcselék, első dühe az egyháziak ellen fordul, üldözik, börtönbe vetik, gyilkolják a papokat, még a holttestüket is meggyalázzák. A világ rájuk önti minden szennyét, minden gyűlölettajtékját. Ha a helyzet az Egyház ellenségeinek kedvez, a sajtóban uszítás, rágalomhadjárat indul a papság ellen. A papi ruha felöltésekor akaratlanul is részese lesz a fiatal férfi annak a célzatos zaklatásnak és állandó háborgatásnak, amely nem egyéb, mint folyton megújuló beigazolódása annak a krisztusi jövendölésnek, amelyet az Úr apostolai és tanítványai pályafutása felől mondott: „*Amint engem üldöztek az emberek, titeket is üldözni fognak.*”

Az ellenzés akárhány esetben már a hivatás jelentkezésekor oldalba torpedózza az ifjú elhatározását és szent célkitűzését, mégpedig azok részéről, akiket szeret, s akik őt is szeretik. *Sokszor a szülők*

az első gáncsolói a fiú jelentkező hivatásának, akik-től pedig éppen a szeretet alapján azt várja a gyermek, hogy boldogsága elérésében segítői legyenek. Milyen kitartó harcot kell vívnia hivatásáért és milyen törhetetlen türelemmel kell a szülők beleegyezését kieszközölnie annak a fiúnak, akire édesatyja ilyen szavakkal förmed, mikor tudomást szerez fia élettervéről: „Megörültél? Tisztára elment az eszed!” — vagy akinek édesanyja jeleneteket rendez és rosszulétről panaszodik, mikor megtudja, hogy imádott egyetlenkéje pap akar lenni! . . . Menynyi harcnak, családi pörlekedésnek lett már az előidézője az, hogy az egykézű szülők gyermeke rokonszenvet érez a papi hivatás iránt!

Ezek a nem éppen biztató kilátások természetesen nem vonzzák azokat, akik a papi hivatást csak immel-ámmal szeretik, de nem akarják azt elérni tűzön-vízen át. Az ilyen nehézségek láttára megtorpannak azok, akik csak a nyugodt életet keresik, s akik óvakodnak attól, hogy nagy eszmék megvalósítása érdekében — ha kell — az emberekkel összekoccanjanak. Viszont nem rettennek meg ezektől a próbatételektől a hivatás igazi eljegyzettjei, akik megértették hivatásuk természetét: A papi hivatás jel, melynek az emberek ellenemondanak.

MISSZIÓS LELKÜLET

kell a papi hivatáshoz. Olyasféle önfeláldozással és lelki szilárdsággal induljon pályája felé az ifjú, mintha Kínába vagy bélpoklosok szigetére indulna

misszionáriusnak. Hivatása szavát követve, szerettei körétől kiszakítva, érzelmi kitörésektől mentesen, hidegen és mégis mély emberbarátsággal, a nélkülözés és a viszontagságos missziós élet minden áldozatára készen álljon Isten országa terjesztőinek sorába. Ugyanazzal a krisztusi ügybuzgósággal kell dolgoznia az Úr szőlőjében, mint a hittérítőknek, akiket idegen tájakra, életveszélyek közé visz az igazi papok olthatatlan szerelme: a szeretet az Isten és a halhatatlan lelkek iránt. Talán nem megy el Afrika pusztaságaiba vagy Ázsia őserdőibe, de lóháton, kerékpáron, vagy parasztszekéren indul a magyar puszták felé, hogy a marasztaló sárral, széllel, esővel, hóviharral megküzdve igét hirdessen a szétszórt embertestvéreknek. Lehet, hogy kínai nyomor helyett olyan szegénység és elmaradottság fogadja, hogy elemi erővel ragadja meg a segítség vágya. Lehet, hogy nem kell idegen nép anyanyelvét tanulnia, hogy a lelkekhez jusson, de a filiák és a pusztai iskolák korlátolt gyerekhadát hatalmas heti óraszámban a katekizmusra tanítania. Nem kell leprásokat és trópusi betegségekben sýnylődőket látogatnia, de természetes undorát kell sokszor legyőznie, mikor haldoklóhoz hívják, akinek sebei és kipárolgása még a hozzátartozókat is elriasztja. Alapításait és munkaeredményeit nem söpri el a Sárga-folyó áradása, de talán testvérkezek foglalják le azokat a legelső politikai fordulatkor. Boxerlázadástól nem kell félnie, de talán valamelyik megtévedt, áruló híve fogja agyonlőni vagy felakasztani őt, mikor a világhatalom fordulás a tömegöszönőknek kedvez!

NAGYFOKÚ ÖNZETLENSÉG

kell ide, az igényekről, egyéni haszonhúzásról való folytonos lemondás. Hangsúlyozni kell ezt a mostani idők papjelöltje előtt, mikor világunk telítve van haszonleséssel, érdekhajhászással, önzéssel, reklámmal dolgozó feltűnési vággyal. Nos, *a papi munka legszébb része csendes és rejtett munka, mellyel nem lehet díjat nyerni, amely nem kerül a kirakatba!* Nem az egyesületvezetés vagy színdarabrendezés a papi élet legszebb tevékenysége, hanem a kegyelemközlés, a lélek tisztítása és javítása, mely a gyónás lélekújító perceiben történik, s amelynek Isten a tanuja. Ezért a felmérhetetlen jelentőségű tevékenységért, mely mindenképen áldozatosabb papi munka és felelősségteljesebb lelkipásztori szolgálat, mint a külső tevékenység, amelyet akárhány esetben egy apostoli lelkű világi ember is sikeresen végezhetne, vajjon megkaphatja-e megillető jutalmát itt a földön? Ugyan mivel tudták volna kellőképp jutalmazni Jézus Szíve apostolának, Bíró Ferenc jezsuita atyának gyóntatói és lelkivezetői tevékenységét, aki évente a gyónások tízezreit hallgatta meg? És vajjon lehet-e áttekinteni és földi értékeléssel felbecsülni azt a nemzedéknevelő tevékenységet, amelyet Majláth püspök folytatott Erdélyben, aki a lélekmegközelítés isteni adományával, nemcsak az erdélyi templomok rengeteg gyóntatószékében, hanem a szélrózsa minden irányában, — mondhatni — úton-útfélen bűnbánatra indította és kegyelmi életre vezette a férfifjúság és a felnőtt férfitársadalom tömegeit?

Ide olyan lelki beállítottság kell, amelyet az a meggyőződés fűt, hogy az Isten a tanuja a papi munkának, s nem a látszatnak dolgozunk, a feljebbvalók figyelmének magunkra tereléséért, piros övért és előmenetelért, hanem mert mindennél többrebecsüljük a lélek tisztaságát, s a mai versenyzésre beállított, hajszolt életben is nem tapsos sikerekben, zajos szereplésekben és újságcikkekben méltatott mozgalmi tevékenységben látjuk a legigazabb papi feladatot. Ha másokat el is fog az érvényesülési láz, ha mások mindent elkövetnek, hogy magukra vonják az illetékesek figyelmét, az igazi pap, ha kell, másoktól észre nem véve, érdem szerint sohasem méltatva, fennakadás nélkül, nyugodtan dolgozik a kegyelemközvetítés és lélekápolás csendes műhelyében, abban a tudatban, hogy nem a világnak, hanem az örökkévalóságnak dolgozik. Ennek az emelkedett hivatásszemléletnek kialakításához nagyfokú önzetlenség és ugyanakkor százszázalékos természetfölötti áhítatosság kell.

Amikor a mostanában oly divatos önérdekhajhászástól óvjuk a papjelöltet és figyelmeztetjük, hogy sokszor éppen a legszebb papi munka ismeretlen és észrevétlen marad az előljárók előtt, ezért tehát a papi pályán nem ritkaság, hogy éppen a legszenőbb életű és leglelkibb beállítottságú lelkipásztorok nem futnak be szédítő karriereket és nem részesülnek olyan felkarolásban és kitüntetésben, amelyet földi értékelés szerint buzgó munkájukért megérdemelnének, azt is hangsúlyoznunk kell, hogy a világ részéről még kevésbé kapja meg a méltó

elismerést apostoli tevékenységéért. *A felületesen gondolkodó és sok esetben félrevezetett emberek naplopónak, ingyenélőnek tartják a papot és már csak azért is gyűlölik, mert pusztá megjelenésével is Istenre, erkölcsre, örökkévalóságra és lelkük rútságára figyelmezteti őket.* Pokoli düh sziszeg a pap felé, éretlen suhancok kiköpnek előtte, szidják, gyalázzák, rágalmazzák az emberek, sokszor éppen azok, akik sokat köszönhetnek a papságnak. Mennyi türelem és önfegyelem kell e megbántások és igazságtalanságok elviseléséhez! (Éppen e könyv írása közben történt, hogy e sorok írója egyik nyári délután valamelyik erdő elhagyatott részén sétált és séta közben jegyzetkönyvébe írta gondolatait. Egyszer csak három férfi jelent meg a közelben. Tanulságos lesz itt szószerint leírni, amit az egyik férfi a sétáló pap közelébe érve, jó hangosan mondott: „... És még azt mondják, hogy a papok nem járnak találkákra! Gazemberek mindannyian! Fel kell akasztani őket, ahányan csak vannak!...” — Vajjon mi bántotta ezt az embert és miért fakadt ilyen durva szavakra, mikor egy olyan pap közelébe ért, akit most látott először, s aki sohasem bántotta őt!?)

A jövőjéről tárgyilagosan és józanul gondolkodó papjelölt azt sem tévesztheti szem elől, hogy nemcsak úszítás, kellemetlenkedés kíséri a mai pap lépéseit, hanem az általános világkép tanúsága szerint akárhány esetben az érdemleges papi munkának lehetetlenné-tétele, teljes elnyomás, üldözés, sőt vértanúság lehetősége jut osztályrészül a papságnak. Ne csak a mexikói egyházüldözésre, a spanyol polgár-

háborúra s a vörös szovjetparadicsom rémségeire gondoljunk itt, — éppen e fejezet írása közben közli az Új Nemzedék 1941 július 12. száma, hogy Litvániában a szovjet megszállás alatt 1100 katolikus paptól mészároltak le a vörös katonák, — hanem más országokra is gondolhatunk, ahol földönfutókká lettek a papok ezrei, ahol elveszik a szerzetesházakat és leállítják az egyházi intézményeket, s ahol a lelkipásztor számára úgyszólván minden lehetőség hiányzik, hogy a lelkeket, különösen a vallásos nevelésre annyira rászoruló ifjúságot megközelíthesse. *Mesevilágba és csalóka álomba ringatná tehát magát az, aki földi jólét reményében, a gondtalan megélhetés, nyugodt elpipázgatás igényeivel lépne a papi pályára!* Az új idők papjának annyira igénytelen miszterionárius léleknek kell lennie, s annyi lelki rugalmassággal kell rendelkeznie, hogy esetleges fordulat idején, ha földönfutóvá lesz, s ha börtön vagy bitófa veszélye fenyegetné, nem esnék kétségbe és nem zúgolódnék az Eg ellen, hogy miért engedi meg ezt az Isten, hanem erős lélekkel mondana le mindenről, ami kényelmet és melegséget nyújtott életében, s összeroppanás nélkül állna be a számkivetettek, vagy halálraítéltek sorába, hiszen csupán Krisztus jövedőlése teljesül be rajta, s csupán az következik be, amire papi hivatása bontakozása óta jőzanul előre számított.

HIT KELL IDE!

A kényelmes emberi természet iszonyodik ezektől a megdöbbentő távlatoktól. Az embert elfogná önmaga

féltése, a szenvedéstől való irtózás, s így senki sem jelentkeznék papi szolgálatra e nem valami rózsás kilátások alapján, ha a hit ereje meg nem acélozná az erőket, s ha a „Centuplum accipietis” nagy ígérete el nem hangzott volna az Úr Jézus ajkáról, mely ígéret alapján tudjuk, hogy *az örök Bíró százszor annyival jutalmazza meg az önzetlen és áldozatos pap munkáját, mint amennyi értéket elhagyott s mint amennyi áldozatot hozott Istenért és a lelkekért.* Hit kell ide, sziklaszilárd és rendíthetetlen hit, — mondjuk így: az igazi, Jézus Szíve szerinti pap hite kell ide! És még egy: *a lelkek olthatatlan, lángoló szeretete!* Ugyan ki tartaná érdemesnek ennyi rengeteg áldozat és életkockázat vállalását, ha nem fűtené az a meggyőződés, hogy ha csak egyetlen lélek megértését és Istenhez való közelebbjutását sikerült elérnie, már érdemes volt élnie és érdemes volt rálépnie a papi hivatás tövises útjára!? A lelkeknek az a saru-megoldó tisztelete és nagyraértékelése kell ide, amelyre Szienai Szent Katalin figyelmeztette gyóntatóját egy olyan látomása után, amelyben Isten megmutatta neki a megszentelő kegyelemben élő lélek szépségét: *„Atyám, — ha látnád a malszatos lélek szépségét, egyetlen ilyen lélekért ezer-szer is odaadnád életedet!”*

Igen! Csupán a gyávák és az önmagukat féltők torpannak vissza a papi hivatást szegélyző meredek szakadékok láttára; olyan ifjak, akik ötvenszázalékosan szeretnék megosztani magukat a világ és az Isten között, akik nem értették meg Jézus szándékát, hogy *Neki százszázalékos, önmagukat teljesen*

*odaadó, életüket tűzben égő tömjénként egészen fel-
emészteni akaró, lelkes papok kellenek!*

Bízunk abban, hogy a mai elvtelen és gerinc-
nélküli világban szép számmal akadnak még olyan
vállalkozó szellemű és keménykötésű fiatal lelkek,
akiket éppen ez a küzdelmes és viszontagságos papi
élet vonz; akik a nehézségek láttára „azért is” kö-
vetik hivatásuk szavát, mint az a felvidéki diák, aki
rengeteg akadállyal küzdve, szívós kitartással hó-
napról-hónapra halad előre célja elérése felé és
rengeteg tanulás, valamint a szülők ellenkezésének
megtörésére irányuló erőfeszítései között ezt írja
egyik levelében: *„Ha a Jézustársaságra és jövőmre
gondolok, mérhetetlen örömet érzek. Ez a gondolat
mindig nagy aktivitásra buzdít. Nem is kételkedem
abban, hogy céloimat elérem. Ha Isten velem, ki el-
lenem? ...”*

LELKI ELŐKÉSZÜLET

SIKRA SZÁLLÓ APOSTOLOK

idejét éljük. Krisztus ügye, korunk parancsa, Egyházunk érdeke és a lelkek java kívánja a világi apostolok minél tömegesebb csatorbaállítását.

Vezérférfiúság című könyvemben megrajzoltam a vezetős szerepre készülő ifjú önnevelésének vázlatát. Biztos értesüléseim vannak arról, hogy szerte-szét az országban sok ifjút serkentett mélyebb önnevelésre és az élethivatásra való céltudatos felkészülésre ez a könyv. Egyetemi hallgatók, fiatal művészjelöltek, tisztviselők, katonák és érettségi előtt álló nagydiákok leveleiből tudom, mennyire felrázta őket s mennyire tartalmat adott fiatalságuknak az elhivatottságukra s az élethivatásukkal járó kötelességeikre való rávilágítás. Ma már tekintélyes számú világi apostol dolgozik szociális és mozgalmi téren, lelkes munkaerők, akik többrehivatottságuk tudatában élnek és kötelességüknek tekintik, hogy Istentől kapott tehetségüket Krisztus országának terjesztése és a lélekmentés szolgálatába állítsák. Megértették, hogy földi pályafutásuk nem merülhet ki az állás-szerzésben, a megélhetés megalapozásában, a család-alapításban, hanem férfikoruk vonalán Egyházuk és

házjuk javára erőt, tehetséget, közreműködést, szolgálatot is kell áldozniok.

Ezek után kérdezhetjük: Ha ezek az ifjak, akik férfikorukban minden valószínűség szerint csak kevés emberre hatnak, sőt legtöbbször csak családjuk, vagy szűk környezetük keretében visznek irányító szerepet, ennyire megértették és magukévá teszik az ifjúkori mélyebb önnevelő munka és a tervszerű jövőrekeszülés gondolatát, — *lehetséges volna, hogy korunkban, mikor mindenkitől helytállást és tehetsége tetőfokának kifejtését követeli az élet, valaki papnak, tehát a szó szoros értelmében vezérférfinak készülne anélkül, hogy a rája váró életfeladatot alaposabban mérlegelné? Akad-e még olyan csodabogár, akinek kisebb gondja is nagyobb annál, hogy élethivatása mélyére hatoljon?*

Százszázalékos papokra van ma szükség, akiket áttüzesít Isten szeretete és a lelkek mentésére tett elszánás; akik erősek, mert ifjúságuk óta edzették magukat a kemény életre; akik termékeny papi munkát végeznek, mert hivatásuk ébredése óta céltudatosan készültek feladataikra; akiket nem az élet sodort a szemináriumba, úgy hogy maguk sem értették, hogyan kerültek oda, hanem ifjúkoruk legszebb vágya teljesült, mikor magukra öltötték a tiszteletreméltó papi ruhát és belemerültek a kispapi évek aszkézisébe, amelynek előgyakorlatait már diákkorukban gyakorolták. Talpig papok kellene, akik nagy hittel, továbbá lelki elszántsággal, szívós akaratérővel, korszerű tudásbeli felkészültséggel eredményesen állják helyüket! Teherbíró munkaerők

kellenek Krisztus katonái közé, akik ifjúkorukban megtakarított erőik alapján lendületesen végzik széleskörű munkájukat és olyan vállalkozásokat bonyolítanak le, amelyekről mások idegösszeomlást kapnának.

A papjelöltnek hármas vonalon kell képeznie magát e korszerű, hivatása magaslatán álló papi egyéniség elérésére. *Először lelki életét kell megalapoznia és kiépítenie, másodszor célirányos önneveléssel el kell sajátítania és alaptermészetébe kell gyúrnia a mai Krisztus szíve szerinti jó pap jellemvonásait, végül tervszerű ismeretszerzéssel olyan színvonalas műveltségre kell törekednie, amellyel tekintélyt tud szerezni magának és becsülést tud biztosítani az általa képviselt ügynek még az olyan emberek előtt is, akik nem fogadják előlegezett bizalommal és magától értetődő tisztelettel őt, hanem csakis személyi ráhatással, kitűnő modorral és a tudás eszközeivel lehet közelükbe férkőzni.*

A LELKI ÖNNEVELÉS

az első e hármas irányú felkészülés terén. A pap ugyanis elsősorban és mindenekfelett lelki ember, a lélek embere. Áttüzesíti, átizzítja a lélek. Kiben minél több a lelkiség, annál igazabban pap. Minél kevesebb valakiben a lelkiség, annál szánalmasabb kiadása a papi egyéniségnek!

„*A pap is ember!*” — ezzel szokták mentegetni a papok hibáit. Ez igaz, ember ő is, de fölmagasztosult ember, akit Isten magasra emelt és több kegye-

lemmel tüntetett ki, mint másokat. Ebből az következik, hogy ha vannak is gyarlóságai, hibái, sőt bűnei a papnak, ez csak arra való, hogy törekenységére figyelmeztesse, hogy másokat meg ne vessen gyarlóságuk és bűneik miatt, de semmikép sem jelenti azt, hogy jól érezze magát a bűnben, beletörődjön hibáiba és megalkudjon gyarlóságaival. Isten szolgája ismeri magát, tudja a gyarlóságait és szívből sajnálja bűneit, melyeket jóakarata mellett is elkövetett, — *de élete végéig töri magát, alakítja magában a jobb és tökéletesebb embert, elszántan törekszik a kegyelemállapot kiállandósítására s az élet-szentség valóságátételére.* Tudja azt, hogy csakis így lesz mások számára és önmagának is, halhatatlan lelke szempontjából gyümölcsöző és áldásthozó.

A felmagasztosult ember, a bűnök rabságában nem görnyedő, a földi dolgok vonzásából egyre inkább felszabadító, Krisztusba öltözött férfi legyen tehát az eszménye a papjelölt ifjúnak, mivel első sorban ezt az eszményt kell majd papi életében valósággá váltania. A lelki embernek a természetfölötti gondolkodás, a lelki dolgok szeretete, az Isten közelségében való járás a legelemibb és leglényegesebb vonása. Az ifjúnak el kell fogadnia, meg kell kedvelnie és már a felkészülés éveiben gyakorolnia kell e tulajdonságokat, hogy már ifjúkorában kiverődjék egyéniségén ez az ismertetőjegy: *a lelki ember, a Krisztussal életközösségben élő, a kegyelemállapotot tartósan őrizni tudó ifjú léleksugárzása.* Aki ezt nem tartja lényegesnek, vagy aki a felkészülés szempontjából más teendőt előbbrevalónak gondol, az

ámítja magát, s a papi eszmény igazi mibenlétéről nagyon téves fogalmakkal rendelkezik.

A papi munka anyaga, központja a lelkek világa. A lelki dolgokhoz tehát érzéket kell fejlesztenie, ízlést nevelnie a papjelöltnek. *Fájjon neki minden, ahol lélektelen munkát lát, — és lelkesítse minden, ahol a lélek szárnyalását érzi, ahol lekiséget lát felcsillanni.* Tudja élvezni a lélek világának szépségeit, a lelkek fejlődését, és fájjon neki minden lélekzuhanás, a lélek bepiszkolódása és eltávolodása Istentől. Ezek olyan tulajdonságok, amelyekhez hivatása nyiladozása óta szoktatni és nevelni kell az ifjút.

A papjelölt fiú tehát lelkiekre élénken felfigyelő s a lelki élet mozzanatai iránt érdeklődő ifjú legyen. Ez a hajlam, ez a lelki életre való ráhangoltság csíraszerűen voltaképpen a legtöbb fiúban megvan, — fejlesztése és továbbnevelése azután a felkészülés idejének egyik legfőbb pontja lesz.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a komoly lelki életet élő diákok száma igen nagy, sőt nem ritka a munkásifjúság soraiban sem az olyan fiú, aki állandó lelkiatyát választ, zárt lelkigyakorlatot végez, lelkiolvasmányt olvas, naplót ír, heti gyónó és gyakori áldozó, huzamosan a megszentelő kegyelem állapotában él. Pedig ezek a diákok és munkásifjak nem készülnek egyházi pályára, — csupán a világban élő katolikusok, a világi apostolok soraiban látjuk majd jól megnevelt, Krisztust sugárzó alakjukat! Ha világi pályákra készülő ifjaink sorában ily szép számmal találunk rendszeres lelki életet élőket, magától értetődően elvárjuk ugyanezt a lelki szín-

vonalat a papi pályára készülőkötől. Ma már nem vehetjük komolyan annak a fiúnak a hivatását, aki csupán a kötelező gyónások idején járul a szentségekhez, aki annyira húzódozik a lelkiatyaválasztástól és a rendszeres lelki önneveléstől, mintha vágóhídra vinnék. Derék világi férfaiink felemelő példája és buzgósága láttára piruljon el és ébredjen okosabb belátásra az, aki pap szeretne lenni, de a lelki mélyszántást eddig még nem kezdte el!

A lelki felkészülés elérendő célját azonnal látjuk, ha megfontoljuk, hogy voltaképen *a papi lelkület kialakítása a feladatunk*. A papi léleknek tartósan és kiegyensúlyozottan a megszentelő kegyelem állapotában, tehát a halálos büntől való mentességben kell élnie. Részint természetfölötti méltósága kívánja ezt, részint az a körülmény, hogy ő a szentségek állandó kiszolgáltatója, a kegyelmek állandó közlője. Márpedig ha súlyos bűn állapotában mutatná be szentmiséjét, vagy szolgáltatóná ki a szentségeket, minden ténykedése, mellyel másoknak kegyelmeket oszt, számára a kárhozat előkészítése, egyegy újabb szentségtörés lenne. Amelyik pap tehát annyira csetlő-botló lélek volna, hogy nem tudná huzamosan őrizni a kegyelemállapotot, annak állandóan gyóntatóhoz kellene szaladgálnia, — s ez nem minden papi beosztásban lehetséges, — vagy pedig a halálos bűnnel miséző, áldozó, gyóntató pap leverő és örömtelen életmegoldását kellene vállalnia. Világos tehát, hogy olyan ellenállóképességre és lelki edzettségre kell szert tenned, hogy hetekig, sőt akár tovább is meg tudj lenni halálos bűn nélkül, tehát

kiállandósuljon és tartós legyen benned a megszentelő kegyelem.

A büntől való őrizkedés és a bűnalkalmak kerülése magában véve azonban csak szenvedőleges, védekezésre berendezett, néha talán vérszegény lelki élet lenne, amelyre talán rá is únnál. Ezért lelki életednek pozitív irányt, haladó és ismeretgyarapító jelleget kell adnod. Erénygyakorlatokat kell végezned, változatos imaéletre kell szert tenned, bele kell dolgoznod magad az aszkétikus élet világába, alaposabban meg kell ismerned a liturgiát, főleg a szentmisét.

Ügyelj arra, hogy határozott lelki ítélőképességre, biztos lelkiismeretre törekedj, amely mentes a túlzásoktól, szertelenségektől és az aggályosságtól. *A higgadt, józan gondolkodás vezessen lelki életedben!* Ez roppant fontos! Papi életed folyamán, amikor lelkek vezetője leszel, nem orvos, hanem kínzója leszel a hozzád forduló lelkeknek, ha túlsok igénnyel dolgozol, teljesíthetetlen kívánalmakkal lépsz eléjük. Nem tudnak lépést tartani felhők közt járó idealizmusoddal, túlfinomult vezetéseddal, vagy visszariadnak rideg szomorúságodtól, kínzó, szórszálhasogató gyóntatásaidtól. Az aggályos természetű lelki vezető maga is lelki beteg, s következőleg lelki gyermekeit is betegekké teszi. Ebből is láthatod, mennyire fontos, hogy lelki világlátásra törekedj, s hogy minél előbb kiemelkedjél esetleges aggályoskodó hajlamodból. *Idealizmusod ne legyen egyoldalú, mindenben csak szépet és jót látó szemlélet; számolj az élet nyers tényeivel, durva, sokszor vissza-*

rettentő körülményeivel, amelyek akadályozólag és kedvetlenítően hatnak. Vértezd fel magad előre nem látott, de bekövetkezhető fordulatokra. Ha számítász ezekre és minden eshetőségre készen tudod a teendőidet, akkor semmi sem található készületlenül és semmi sem forgathatja ki sarkaiból felsőbbrendű gondolkodásodat, mert minden viszontagság idején higgadtan cselekvő, rugalmas és teherbíró idegzetű, önmagát azonnal feltaláló, talpraesett férfiúnak bizonyulsz.

Lelki magasabbrendűséged mutatkozzék meg a papjelölt ifjú másik kellékében is: *az apostoli lelkületben*. Aki papi hivatást hordoz magában, nemcsak diákja lesz hittanárának, hanem diakonusa is. Segíts tehát hittanárodnak! Buzdítsd a fiúkat a jóra, mégpedig nem prédikáló hangnemben és riktó, térítő célzattal, hanem baráti alapon, a meggyőzés erejével, főleg négyszemközti elbeszélgetés alkalmával! Szervezz, agitálj, szerepelj, ahol csak tudsz; mozdítsd elő a fiúk felbuzdulását; diáklelkigyakorlatok idején tégy meg minden lehető, hogy a szent napoknak minél átütőbb sikere legyen; tudj ministrálni a szentmisén, vállalkozzál sajtószolgálatra, ha alkalmad adódik! Ha ilyen diákközéleti tevékenységekre készséggel vállalkozol, s munkáddal eredményt érsz el, azt bizonyítod, hogy Egyházad és hited ügye igazán érdekel, s előmozdítása érdekében áldozatokra is kész vagy. Tevékenységedben egyzersmind előjeleit látjuk későbbi közéleti tevékenységednek is, mert aki ifjúkorában sikra mer szállni fontos ügyek oldalán, az később is eredményesen

fogja befolyásolni az embereket a jó irányában. Az ilyen apostoli lelkű fiút diáktársai is szeretni fogják és tiszteletben tartják. Ők, akik papjelölt társukat közlelről és alaposan ismerik, megilletődve szemlélik benne a hivatás bontakozását és kétségtelen jeleit. Olyan megállapításokat tesznek róla, amilyent egy idősebb hölgy mondott egy fiatal papról, akit már gyermekkorra óta jól ismert: „Ez az ember már diákkorában kész papi lélek volt!”

A lelki életben is, mint másutt is, elképzelhető az autodidakta, vagyis önmaga erejéből eredményt elérő ifjú. Elképzelhető, hogy valaki vezető nélkül, szinte ösztönszerűen, könyvek, elmélkedések, naplóvezetés és gyűjtőmunka útján annyi mindent összekuporgat, hogy lelki beállítottságával és felkészültségével nem marad el azok mögött, akik szakszerű, avatott kézzel irányított lelki kiképzésben részesültek. Ez azonban nagy ritkaság! Az ifjút általában ösztönözni kell a lelki élet megkezdésére, buzdítani kell, hogy el ne lankadjon és segítő készséggel mögötte kell állni az ifjúkor küzdelmeiben, válságaiban és bizonytalan kimenetelű óráiban. Csak kevesekben éled ilyen külső ráhatás nélkül az olthatatlan vágy a mélyebb lelki élet után. Nagy tehetségű, főleg élénk szellemmel és kellő lelki áttekintéssel rendelkező, sokat olvasó, általános érdeklődésű és akaratérs fiúról tudom elképzelni, hogy önerejéből, az Isten kegyelmi segítségét felhasználva átlagonfelüli lelki színvonalra emelkedik és kiegyensúlyozott erkölcsi tisztaságban él; csupán azért nem vette igénybe a lelkiatyai irányítást, mert legjobb akarat mel-

lett, hosszas keresés után sem tudott alkalmas lelki vezetőt találni, — vagy pedig bizonyos ok, belső gátlás, esetleg személyi tekintet miatt nem tudta rászánni magát, hogy a közelében élő papok közül lelkiatyát válasszon. Itt az Isten jósága hajol le a fiú felé és vigyáz reá, — s az Istentől kapott természetes lelki értelmesség indítja el a lelki élet szeretetének egyre nagyobbodó és egyre sodróbb erejű lavináját!

Sok melléfogástól és botladozástól megkíméli magát az ifjú, ha

LELKIATYÁT VÁLASZT

és reá bízva lelke irányítását, megkezdi a céltudatos felkészülést a papi életre.

Jól tudom, hogy a papi életre készülő ifjút a lelkiatyaválasztástól nem egyszer elidegeníti *az ál-szégyen*. Van egy-két hibája, esetleg rendezetlen lelki ügye, vagy serdülőkori melléfogása, amelyet szívesen elintézne egy olyan pap gyóntatószékében, aki nem ismeri őt és így nem is sejti, hogy papnak készülő fiú bűnvallomását hallgatja, — de a világ minden kincséért sem volna képes feltárni lelkét ismerős lelkiatya előtt, különösen olyan előtt, aki egyébként nagyrabecsüli őt, kitüntető szeretettel van iránta, mert értékeli benne a jelentkező papi hivatást.

Diáklelkigyakorlatok idején megfigyeltem, hogy mikor a fiú bűnbevallása után az iránt érdeklődöm, hogy milyen pályára készül, akárhányszor sírva fakad a fiú és könnyek közt vallja be: Pap szeretnék

lenni! Mintha ezt mondaná: „*Látja, lelkiatyám, pap szeretnék lenni, és mégis mennyire gyarló vagyok, milyen csúnya bűnökkel bántottam meg a jó Istent!*” — Tóth Tihamér is tapasztalta, hogy a gyónó fiúk szégyenlik azt, hogy papnak készülnek és bűneik vannak. Ez azt bizonyítja, hogy a papjelölt diákok maguk is érzik, hogy *bontakozó hivatásuk többre, nagyobb tökéletességre, tisztább életre kötelezi őket.*

Itt kénytelen vagyok rámutatni a papi pályára készülő fiú egyik nagy kísértésére, *a kellős élet* vesztésére: ha lelkiatyát választ a fiú, de esetleges szégyenletesebb bűnét vagy visszaesését képtelen bevallani gyóntatója előtt, s ezért nagyobb bűneivel más, ismeretlen lelkiatyához megy. Ez a lelki egyensúlybajövetel szempontjából nem volna célravezető megoldás, sőt az ifjú lelki és erkölcsi szempontjából végzetes hiba lenne! Minden erővel küzdeni kell e rosszul értelmezett szemérmesség ellen! Válassz olyan lelkiatyát, akihez teljes bizalommal vagy, akinek megértő és jóságos egyénisége könnyűvé teszi még legnagyobb titkaid őszinte feltárását is, aki előtt ha el is fog a természetes szégyenérzet bűneid miatt, mégis bátran előadod azokat. Az ilyen önmegalázó lélekfeltárás, az ilyen nyiltlelkűség legtöbbször hamarosan meghozza a javulást, a szégyenletes bűnből való végleges kimenekedést. (A papi életben is nem ott kezdődik igazán a baj, mikor a pap bűnbeesik, hanem mikor resteli a bűneit, mikor nem szánja rá magát, hogy gyóntató paptársra előtt őszintén feltárja a lelkén rágódó mótelyt!) Ne felejtse el,

hogy aki maga is szívesen gyónik, annál mások is szívesen gyónnak, s aki érezte már a lélekfeltárás és önmegalázás tisztító erejű nagy élményét, az értékelni tudja gyónóinak őszinteségét, visszaesések után való, álszégyent félretevő visszatérését a lelkiatyához.

A lelkiatyáddal kiépítendő kapcsolatról és a rendszeres lelki élet tudnivalóiról külön könyvet írtam *Diákok lelkiatyja* címmel. Ha a lelkiatyaválasztást okosan akarod lebonyolítani s ha a mélyebb lelkiesség vágyát ápolni akarod magadban, ajánlom elolvasásra ezt a művet.

TISZTA ÉLET

a kerete és lélek virágbaborulását szolgáló talaja a papi egyéniségnek. A fiatal ember a papi élet vállalásával nemcsak a házasságról és családalapításról, hanem a testi ösztön minden kielégítéséről lemond. Ez az első pillantásra is hatalmasnak látszó vállalkozás meddő próbálkozás volna, ha az ember csupán saját erejére támaszkodva és saját önfegyelmében bízva vállalná a halálíg tartó tiszta életet. Isten kegyelmével való élés, önfegyelem és a buzgó papi élet azonban rásegít ennek a megvalósítására is.

A bűnös előélet magában véve — különösen ha nem okozott botrányt, — nem jelent szentelési akadályt. (Nyugtalan vérű és bűnöző diákok, akik nagy garral hirdetik, hogy papi pályára mennek, ugyanakkor pedig kocsmáznak és erkölcsi tisztaságukat

erősen veszélyeztető kapcsolatokat ápolnak, különösen előszeretettel hivatkoznak Szent Ágostonra, aki bűnös előélet után megtért és kicsapongásainak végkép búcsút mondvá, az Egyház egyik legnagyobb püspöke lett!) Senki se gondolja azt, hogy a szemináriumba-lépés ténye kioltja az ifjúból előbbi kicsapongásai és beidegzett ingerei emlékét, s az ifjú az „Eddig így volt, — ezután másképp lesz!” elv alapján többé vissza sem kívánkozik előbbi bűneinek etetővályúii mellé! A papi ruha felvételével még nem öltözünk bele a tiszta életstílusba, hiszen nem a ruha teszi a papot pappá! A papi ruha felöltése ugyan komolyítólag hat az ifjú lélekre, sok esetben felráz és kijózanít az előbbi könnyelműségből, de nem fojtja el a szenvedélyek lappangó tüzét és nem fogja el hajlamainkat és kedvteléseinket.

Elvétve akad egy-egy vakmerő ifjú, aki piszkos magánélete mellett azt meri hirdetni magáról, hogy pap lesz. Azért teszi ezt, mert jötevője azért vállalta a taníttatása költségeit, hogy elősegítse pártfogyottja pappáneveltetését, s ha a jötevő megtudná, hogy más pályára készül a fiú, megvonná tőle a támogatását. Egyesek maguk is megiszonyodnak bűnös életüktől, s mint mentődeszkába kapaszkodnak bele a papi élet gondolatába, azzal a tervvel, hogy valamelyik szigorú szerzetben életük végéig tartó vezekléssel jóváteszik majd ifjúkoruk könnyelműségeit. *Egyes fiúk azt hiszik, hogy kifacsart életük, amely már úgyszólván semmire sem jó, megfelelő lesz a papi pályán, mintha bizony az ocsút és a szemetet kellene odaadni az Isten szolgálatára és a*

lelkek mentésére, nem pedig az ifjúság legjavát!

Ilyen ostoba felfogás a magyarázata annak, hogy dorbézolás, iszákosság, sőt erkölcsi kihágás miatt néha olyan fiúkat is eltávolítanak a középiskolákból, akik mások szemébe port hintettek és talán önmagukat is érzékteleníteni akarták akkor, amikor titkolt bűneiket leplezve azt hirdették magukról, hogy papi pályára lépnek. Az ilyen fiúk huszönötöt érdemelnének arcátlanságuk miatt, mert botránkoztatják azokat, akik a papságot egyébként tisztelik, és elkedvetlenítik azokat, akik komolyan készülnek a papi életre. Talán még az is megtörténik, hogy az ilyen képmutató fiú valahogyan mégis felvételi magát a szemináriumba. Szerencsére ott eléggé megfigyelik, s méltatlansága láttára hamarosan kiadják az útlevelét. Ha még itt is sikerülne meghúznia magát és betolakodna a felszentelt papok sorába, a papi méltóság torz bitorlója lenne belőle, aki többet árt, mint használ, s aki nagy terhet jelent az egyházmegyére vagy rendtartomány számára, amely felszentelte őt.

Rettegve gondolok arra, hogy valaki bizonyos érdekből — összeköttetései alapján jó előmenetel reményében — erkölcsi alkalmatlanságát palástolva mégis bejut a felszentelt papok közé. Lehet, hogy vigyáz magára és megváltozik, de indokolt a félelem, hogy kikezeletlen hajlamai újra felburjánzanak és fokozott erővel követelik jogaikat.

Beszéljünk talán nyiltabban:

Igazság az, hogy rossz papokra még a mostani paphiány idején sincs szükség. Csakis jó papok kel-

lenek! Márpedig a jó pap egyszersmind szent pap, — *szent papnak pedig csakis a tiszta életű pap nevezhető.* Mikor tehát jó papokért imádkozunk, akkor tiszta papokat kérünk az Istentől. Olyan ifjak kellenek az Úr szolgálatába, akiknek legsajátosabb erénye a tisztaság! Minél komolyabban értelmezi és minél nagyobb magáravigyázással óvja valaki ifjúi tisztaságát, annál kitűnőbb jelét adja annak, hogy hivatott papi lélek. Viszont minél több folt akadt valakinek eddigi erkölcsi életén, annál bizonytalanabb és ingadozóbb a valószínűsége annak, hogy feddhetetlenül megállja majd a helyét.

Akit ilyen szempontból önvádak nyugtalanítanak, mégpedig azért, mert gyermekkorában vagy serdülése idején, felvilágosulatlansága vagy meggondolatlansága folytán vétett a szent tisztaság ellen, ne felejtse el, hogy *az életszentség nemcsak tisztasági állapot, hanem tisztulási folyamat is lehet.* Aki tehát öntudatra ébredve tisztára mossa lelkét és a megszentelő kegyelem állandó őrzése által tartós és kiegyensúlyozott tisztasági állapotot teremt, megérdemelheti a szent pap és tiszta pap jelzőjét. Ha valaki azonban serdülése után, mikor már kellő eligazítást kapott a tiszta élet őrzésére vonatkozóan, s mikor papi hivatása is bontakozni kezdett, más embertársával vétkezett volna a tisztaság ellen, olyan komolytalannak és megbízhatatlannak mutatja magát, hogy hivatása és későbbi élettisztasága tartósága felől joggal kételkedhetünk. Az ilyen eset nem olyan természetű, hogy így általános ítéletet mondhatnánk fölötte; akit tehát ilyen hiba nyugtalanítana,

tárja bizalommal valamelyik lelkiatya elé ügyét és annak döntésétől tegye függővé további lépéseit. Részemről az ilyen megbillent tisztaságú ifjút egy-két évi próbaidő alá vetném, s az ez alatt tanúsított önfegyelmetől, penitenciája komolyságától és elért tisztasági fokától tenném függővé azt, hogy érettségi után papnevelőintézetbe kérje felvételét.

Két szempontot minden esetre megfontolásra ajánlok:

Amint a házas életbe Isten parancsa szerint tisztán kell mennie a férfiúnak, — a Krisztussal kötendő misztikus életszövetségre is tiszta testtel, érintetlenül menjen az ifjú. — Akinek pedig nincs alapos reménye ahhoz, hogy Isten segítségével megőrizheti a tisztaság kincsét, úgy gondolataiban, mint szavaiban és cselekedeteiben, — az még a gondolatát is tegye félre annak, hogy papi pályára lép!

Papszenteléskor a szentelést végző püspök ezzel a kijelentéssel fordul a szentelési szertartáson résztvevő hívősereg felé: „*Ha van valakinek valamilyen kifogása a szentelendők ellen, az Istenért és az Isten nevében lépjen elő és mondja meg bátran!...*” Vajjon milyen lelkiismerettel borulna a szentelési oltár elé az az ifjú, aki valamikor mások megrontója volt, s akinek büntársa most joggal belekiálthatná a püspök szavait követő ünnepélyes csendbe: „*Nekem súlyos kifogásom van X. Y. ellen!... Ez nem való Isten tiszta életű szolgálói sorába!?*...”

Hogy a papot kötelező tiszta élet mibenlétét és a papi nőtlenség parancsának kívánalmait határozottabban ismerd, ajánlom elolvasásra Tower Vil-

mos: „*A papi celibátus*” című könyvét (Szalézi Művek kiadása). Ez a kis munka megvilágítja a papi nőtlenség és tiszta élet súlyát és áldozatát, amelyet fiatalságod és tapasztalatlanságod miatt talán nem tudsz kellőképpen mérlegelni.

Egyébként ragadj meg minden eszközt, hogy tisztaságod tartós és ingadozásoktól mentes legyen. *Serdülőkorod zavarai ne kedvetlenítsenek el, sőt még esetleges hibáid sem! Az Úr Jézus, aki emberek közül választja ki szolgáit, nagyon jó papot tud nevelni az ilyen, eleinte csetlő-botló, de jószándékú és egyre kitartóbban küzdő diákijúból!*

SZINVONALAS, MŰVELT PAPSÁG KELL!

TANULÁS, – TANULÁS, – TANULÁS!

A jó papról a közmondás is azt tartja, hogy holtig tanul. Kiegészítésül ezt mondhatjuk: A jó papjelölt pedig kora ifjúsága óta tanul. A buzgó papi élet állandó kísérője a folytonos önképzés.

Az Úr szőlőjében dolgozó felszentelt papnak is állandóan lépést kell tartania a világ haladásával, olvasással, megfigyelésekkel kell gyarapítania ismereteit. Mégis azt kell mondanunk, hogy a felszentelés után következő, papi tevékenységre beállított életszakasz már inkább az ajándékozás, a közlés, a szétosztás korszaka, amikor a pap felhasználja a tudása tárházában összegyűjtött tartalékokat, azokat értékesíti, szétosztja a lelkek javára. A papi tudás igazi gyűjtőévei az egyetemi vagy főiskolai évek, tehát a szemináriumi esztendőik. A szobája csendjében, asztalkájánál dolgozó kispap a felkészülés éveinek munkájával gyűjti össze a jó részét annak a tudásnak, amellyel papi élete évtizedeiben boldogulni akar. Meg kell állapítanunk azonban azt az igazságot, hogy kispap korában is csak az az ifjú ta-

lálja örömét a könyvekben és az ismeretgyűjtésben, elmélyedő szellemi munkára csak az képes, aki középiskolás korában már hozzászoktatta magát a könyvekhez, a rendszeres ismeretszerzéshez. Sőt épp *a diákkori ismeretgyűjtés és összebarátkozás valamilyen tudományággal, képezheti az alapját annak az átlagonfelüli műveltségnek és szaktudósi tájékozottságnak, amely később a felszentelt pap tekintélyét igen emeli és elismertté teszi.* Aki viszont felsős diák korában képtelen végigolvasni egy nehezebb könyvet, irtózik az elmélyülő munkától, csupán felületes és elnagyolt munkára kapható, sohasem lesz mély gondolkodású ember, nem tud türelemmel elfoglalkozni a nehezebb kérdésekkel és iszonyodik a körültekintő gondolkodást kívánó problémamegoldásoktól.

A KÖNYVEK SZERETETE

jelzi leghatározottabban az ifjú önművelési hajlamát. A könyvbarát ifjú érdeklődéssel figyeli a könyvkereskedésekben a legfrissebb könyvújdonságokat, folyóiratokból állandóan tájékozódik a megjelent jó könyvek felől, — s ha valamilyen hasznos és számára elolvasásra ajánlatos könyv bukkan fel a látóhatáron, kölcsönkéri, vagy ha a könyv marandó értékű és megszerezni is érdemes, nem nyugszik addig, míg megtakarított pénzéből meg nem veszi kis könyvtára számára. Kapcsolatot tart olyan művelt egyénekkel, akiktől megszerezheti az új könyveket, vagy akik okos kiválasztással a kezébe adják a műveltségét építő és szellemi fejlődése

szempontjából hasznos könyveket. Ezeket a könyveket azután áttanulmányozza, jegyzetfüzetében röviden kivonatolja, azokat a fordulatokat, eszméket, jeleneteket és gondolatokat, amelyek figyelmét megragadták, szószerint kiírja a „silva rerum”-ba, esetleg megvitatja másokkal. A jó könyvek szeretete és azok élveznitudása olyan magasrendű szenvedély, amelyhez már diákkorodban kell igényedet és ízlésedet nevelned. A papi élet magányos óráit nagyszerűen kitölti és gazdagsággal, lelki örömmel népesíti be a jó könyvek szeretete, s a műélvezettel történő olvasás.

A könyvek beszerzésében és olvasásában, sőt tanulmányozásában céltudatosság vezessen. Kapva kapj az olyan könyveken, amelyek lelki műveltségedet kiszélesítik, gondolkodásodat finomabbá, egyéniségedet nemesebbé teszik.

Első sorban az egyéniségalakítást szolgáló, jellemnevelő és lelki életre tanító könyveket szeresd. Az ilyen könyvek alapos ismerete szempontjából a mai papjelölt-diákkal szemben jogosan követelményeket és igényeket támaszthatunk. Nagyon csodálkoznék azon a nyolcadikos diákon, aki bediktálja osztályfőnökének, hogy papi pályára lép, de lelki kulturája olyan fogyatékos, hogy talán még a Tiszta férfiúság és a Ma diákja című könyveket sem olvasta, pedig ezeknek az ismeretét minden értékebb diákifjútól elvárhatjuk. A lelki élet magyar irodalma területén ma már szép számmal találunk olyan kitűnő könyveket, amelyeket minden komolyabb nagydiák okvetlenül elolvas, s amelyek ismer-

retét a papi pályára készülő ifjútól megköveteli a kispapokat ma fokozottan kötelező szellemi színvonal.

Szívesen olvasd a nagy emberek életrajzát, különösen a szentekét. Míg általában a nagy emberek életrajza igényt nevel beléd a többretörekvésre, az Egyház nagy tevékeny szentjei mintegy eléd vetítik a papi eszményt, az Istennek szentelt élet nagyszerű példáját. Nagyon lelkesítően hatnak a szentté avatott papok pompás életrajzai, így *Lemoyné: Bosco Szent János élete, Trochu: Vianney Szent János élete*, — a szerzetbelépőket előnyösen befolyásolja a rendalapító szentek: *Szent Benedek, Assisi Szent Ferenc, Szent Domonkos, Loyolai Szent Ignác, Kalazanci Szent József élettörténete*. De igen tette villanyozó és haladéktalanul önképzésre sarkaló hatást gyakorol az olvasóra néhány olyan papi élet olvasása is, amely napjainkban pergett le, s a szereplők közelsége miatt is mélységes és kedvező hatást gyakorolnak a nagy dolgokért lelkesedő papjelölt fiúkra. (*Schütz: Prohászka pályája, Petruch: Biró Ferenc S. J. élete, Nyisztor: Bangha Béla élete és műve, Zakar András: Tihamér püspök élete.*) Ezek a fényes papi életek a papi élet költészetét tárják eléd és fellelkesítenek egy olyan felsőbbrendű életeszményért, amely magassága mellett is elérhető és megvalósítható, mint ezek a kiváló papok tanúsítják. Ők is küzdelmek, próbálkozások, önedzések, sokszor keserőségek és keresztek árán kapaszkodtak föl az átlagonfelüli munkateljesítmény magasságába, sőt a

jellemnagság és életszentség mindennél fontosabb, káprázatos polcára is!

El tudom képzelni, hogy egy élénk eszű és minden szépre felfigyelő ifjú olvasmányainak tudatos összeválogatása, valamint jegyzetek vezetése árán igazán becsületére váló, diákifjúnál szokatlan, széles körű ismereteket szerez a hittan, hitvédelem, erkölctan, történelem, liturgia, neveléstan, társadalomtudomány terén. Ajánlatos az is, hogy hazai és külföldi szépirodalmi műveket is adagoljon magának, főleg azokat, amelyek ismerete az általános műveltséghez hozzátartozik, s amelyekből lélekábrázolást, emberismeretet, továbbá stílust, gondolatközlési művészetet tanulhat.

Aki e sorokat olvassa, talán mosolyog azon, hogy ennyi rengeteg követelményt sorakoztattam itt fel, s arra gondol, hogy a mai diák a sok délutáni elfoglaltság (leventezés, kongregáció, cserkészlet, önképzőkör, sportkör, énekkari próbák, zeneórák stb.) mellett az elsőrangú kötelességének, a tanulásnak is alig tud eleget tenni, — hogyan maradna tehát ideje e sok teendő lebonyolítására. Erre azt felelem, hogy a munkákkal túlhalmozott mai diák is eltékozol olyan félórákat és tízperceket, amely időtöredékeket hasznosan felhasználhatna. Ostoba beszélgetések, indokolatlanul hosszúra nyújtott látogatások, mászkálások önnevelési szempontból időtékozást jelentenek. Aki rendszeresen, tehát napirendjébe beállítva naponta csak negyedórát szán lelki olvasásra, az egy éven belül már is sok kincset gyűjt magának. To-

vábbá a felsorolt könyvek csupán szempontok, iránymutatók, amelyek közül mindenki az egyéniségének és érdeklődésének legmegfelelőbbet választja magának. A felkészülés ideje egyébként is hosszabb időre, évekre terjedhet; így különösen a vakációk idejére beosztva megerőltetés nélkül végezheti az ifjú ilyen irányú különleges tanulmányait. Megemlítem, hogy egy nyolcadikos gimnazista végigolvasta és kivonatolta Prohászka könyvsorozatát. A rendkívül értelmes fiú — bár hittudományi és bölcséleti képzetlensége miatt bizonyára inkább akaraterősítésből, mint hozzáértéssel búvárkodta végig a könyveket, — Prohászka eszmevilágában elismerést érdemlő jártasságra tett szert.

Szeretned kell *a jó modor és az illem könyveit* is, amelyek rámutatnak modorod most még meglevő és sürgősen kiküszöbölendő hibáira, nyers vonásaira, hogy a kifogástalan magatartás és kitűnő érintkezésmód elsajátítása által minél méltóbb viselője légy az „alter Christus” méltóságának. Különösen az egyszerű szülőktől származó fiúk, akik ott-hon nem sajátíthatták el az ízléses étkezés, udvarias társas érintkezés és a finomabb társalgásmód követelményeit, tanulmányozzák és gyakorolják az illemet. Tizenhét-tizennyolcéves fiúk, tehát akik már közelednek a kispapi évek megkezdéséhez, bizonyára érdeklődéssel és nagy haszonnal olvashatják Tower Vilmos ízlésfejlesztő két kötetes Papi illemködexét. Ez a kitűnő munka minden pap könyvtárában ott van. Lelkiatyád vagy hittanárod bizonyára köl-

csön adja neked, ha kéred, s ha megígéred, hogy vigyázni fogsz erre az értékes műre.

Említettem már, hogy olvasmányaidról, továbbá az olvasmányok során felötlött gondolataidról, valamint folyóiratokból és napilapokból ellesett, megkapó és felhasználható példákról, tanulságos eseményekről akár kartotékrendszerbe foglalt lapokon, tárgykörök szerint csoportosítva, akár abc-szelvényes vastag füzetben jegyzeteket vezess. Papi működésed folyamán sok hasznát veheted ennek a gondolatkörök és fogalmak szerint csoportosított vagy betűsorba szedett anyagárnak és példagyűjteménynek. Ez a szorgalmasan vezetett jegyzetgyűjtemény, amelyet

SILVA RERUM

névvel jelölünk, mindig kéznél levő, állandóan friss gondolatokat tartalmazó, s ami a fő: egyéni, csak a te tulajdonodat képező, érdeklődési körödet jellemző kincsestárad lesz. Boldogemlékű Tóth Tihamér püspök ifjúsági könyvei, valamint szentbeszédeit tartalmazó hatalmas kötetei nem lennének olyan színesek, és nem jelentek volna meg oly gyors egymásutánban, ha szerzőjük diákkora óta nem szokta volna meg és nem vezette volna szinte egészen beidegzett kutatótermésszel a silva rerumot. Ha nem akarsz olyan tartalmatlan és nehézkes gondolkodású pap lenni, aki számára valósággal fizikai kín egy beszéd összeállítása, egy cikk megszerkesztése, vagy egy levél okos megírása, kezd el és szeretettel folytatd a jegyzetvezetést. Munkád eredménye az lesz, hogy

olyan sajátos ismeretekre teszel szert, amelyek lebilincselővé, vonzóan érdekessé ötvözik írásaidat, tanításodat, társalgásodat.

A szellemi anyagtárolásnak egy másik, jelentőségét tekintve igen fontos megoldása az

ÖNNEVELÉSI NAPLÓ.

Jó vastag, évekre szánt füzetbe jegyezzük mindazokat az eseményeket, amelyek lelki életünk szempontjából jelentősek és feljegyzésre méltók. Okvetlenül feljegyezzük elmélkedéseink főbb gondolatait, elhatározásainkat, a másokkal folytatott beszélgetések vagy olvasmányaink során támadt meglátásainkat. Leírjuk küzdelmeinket, az eredményeket és sikertelenségeket, a lelki vezetőtől kapott oktatásokat, s általában mindazt, ami tanulságos, lelkesítő vagy óvatosságra intő.

Később magad is tapasztalod, hogy a naplóírás néha egyedüli levezetője a lelkedben felgyülemlett eszméknek, néha pedig egyenesen lelki szükséglet, hogy naplódban megörökítsd a történeteket. Sokszor menekülsz majd a naplóhoz, ha átláttad a magadba mélyedés szükségességét, s ha rájöttél arra, hogy az elmélkedés, önellenőrzés és magadbaszállás kovácsműhelyében folyik a legigazibb önnevelő munka.

A naplóvezetés természetesen nem jelenti azt, hogy minden napodról beszámolsz, bár az okos ember úgyszólván minden napjáról talál feljegyezni valót. Lesznek hetek, amelyeknek száguldó munkairama elvon a naplóírás csendes és időt igénylő munkájától, de lesznek napok, sőt huzamos korszak-

kok is életedben, amikor úgy érzed, hogy írnod kell, amikor ömlenek a tolladra a szavak, amikor oldalakat írsz végig tartalmas, izzó mondatokkal. Ha aztán később elolvasod e fejezeteket, észreveheted, mennyire tanulságos, mennyire önismeretre serkentő ez a napló; küzdelmeid, szenvedéseid, legegységesebb életed tükre. Mennyi lélekismeretre tanít és arra, hogy megértéssel légy mások gyarlósága iránt! Olyan kifejezőképességet, közvetlen hangú írókészséget, s a lelki élet legbensőbb területeinek is olyan könnyed, árnyalatokat is ábrázolni tudó szókincsét sajátítod el, kozó gyóntatóatyá, hanem mint előadó és íróember hogy annak idején nemcsak mint lelkekkel foglal is felfigyeltetted vezetettjeidet tudásodra. A naplóírásnak ezt a lelkiséget fejlesztő hatását és az egyéniséget fűtő erejét bizonyítva látjuk, ha megfigyeljük, hogy éppen a legkiválóbb papok rendszeres naplót vezetnek lelki életükről. Ne felejtse el: Prohászka, Tóth Tihamér, Bangha páter buzgó naplóírók voltak!

Figyelmeztetek, hogy bűneidről, főleg kényesebb természetű dolgaidról, amelyeknek kitudódása számodra kellemetlen volna, haláloed után pedig foltot vetne emlékedre, burkoltan vagy titkos írással írj, hogy mások meg ne értsék. Naplódát zárd el vagy olyan helyen tartsd, ahol avatatlan kezek és kíváncsi tekintetek nem férnek hozzá. A naplót magad számára írod, ne mutogasd tehát másoknak. Lelki vezetődnék is csak azért mutasd meg néha, hogy lelki életedet véleményezze és tanácsaival esetleg új szempontokra felhívja figyelmedet.

T O V Á B B I ÖNNEVELÉSI FELADATOK

SZERVEZŐ MUNKA, SZEREPLÉSEK.

Egy kispap szájából hallottam ezt a meglepő kijelentést: „*Alig várom a szentelést, mert akkor végre magam ura lehetek. Nem bírom a szemináriumi közös életet. Ha pap leszek, megteszem a kötelező dolgaimat, azután békében hagyom az embereket, s hagyjanak ők is békében engem!...*”

Ha pusztába vonuló remetének, vagy az embe-
rektől elkülönülő oszlopos szentnek készült volna az
illető, nem csodálkoztam volna a kijelentésén. De
világi pap akart lenni, mégpedig a mai harcos, bé-
kétlen világban! Mennyire antiszociális és paphoz
nem illő gondolkodás ez, mely mereven elkülönülni
akar az emberektől a maga túlfűtött kis szobájába,
félve attól, hogy a párnázott ajtókon át behallatszik
az emberek jajkiáltása, hogy esetleg bekopogtat
lelkipásztorához valamelyik lelkiatyát kereső hívő!...
Múzeumba kellene tenni az ilyen csodabogarat, aki
ennyire lehetetlen gondolkodással megy papi pá-
lyára!

A hivatására készülő fiú nem felejtheti, hogy *pap-létére az emberekkel kell foglalkoznia*. Szervezni, befolyásolni, irányítani kell őket. Korántsem szabad málé-módon visszahúzódni és háttérbe húzódnival a sopánkodó megállapítással, hogy nem érdemes az emberekkel foglalkozni, mert rosszak, erkölcsstelenek és megbízhatatlanok. *A pap kimondottan vezetőember, még akkor is, ha a zárda falai közt tölti életét!* Mindenképpen fontos tehát, hogy a papjelölt közvetlenül és minél sokoldalúbban megismerje az embereket. Ezt az annyira szükséges emberismeretet csak úgy szerezheti meg, ha az emberek közé megy, velük nemcsak szóba bocsátkozik, hanem ügyeiket megismerve értük tettekre is vállalkozik. Beállítja őket egy-egy akció szolgálatába és eredményesebb, boldogabb jövő felé vezeti őket.

A papjelölt diák igyekezzék vezetős szerepre jutni a diákközélet, különösen az egyesületi élet terén. Kis kongreganisták, testőrök, cserkészek vezetése sok türelmet, áldozatot kíván a vezető nagydiák részéről. De nagyon jó előiskola a későbbi vezetői munkához. A vezetettjeit figyelő nagydiák ugyanis láthatja vezetettjei szalmaláng természetét; láthatja, mennyi iparkodása eredménytelen marad; hogy vezetettjei lankadó lelkesedése és fogyatkozó kitartása idején egynek sohasem szabad kifogynia: a vezető türelmének, kitartásának és idealizmusának. Vezetettjei figyelemkíséréséből azt is megtanulhatja, mennyire esendők, gyarlók, sokszor bukdácsolók az emberek, tehát mennyire szükségük van erős kezű,

szilárd vezető emberekre. Határozottan tudom, hogy *sok ifjú a papi hivatását, különösen az ifjúság lelki vezetésére való elszánását annak köszönheti, hogy diákkorában a kongregációban vagy a cserkészlet terén diáktársainak vezetője lehetett.*

A nagydiák nem riadhat vissza a nyilvános szereplésektől, ha komolyan készül jövő feladataira. A papnak biztos fellépésű, jó előadó, vonzó erejű szónoknak kell lennie, hiszen az eredményes lelkipásztorkodás sok tekintetben függ a lelkipásztor fellépésétől, sugalló erejű szónoki készségétől. Ehhez a tudás mellett kiállni-merészelés, tartalmas és lekötő előadásmód, jó taglejtés és hatásos érzelemábrázolás kell. Nagyon helytelenül cselekszik tehát az, aki elzárkózik a szereplések elől, s irtózik még a gondolatától is annak, hogy kiálljon az előadói emelvényre és elszenvedje mások kritikáit és a fellépéssel járó izgalmakat. Hiába az idegenkedés! A papjelöltnek át kell esnie ezeken a kezdőlépéseken. Ne várjon arra, hogy a szemináriumi első próbaprédikáció legyen az első szereplés! Először talán felolvasással szoktassa magát a közönséghez s a kritikákhoz. Aki ezt néhányszor megteszi, látja, hogy nem is olyan szörnyű dolog a szereplés, sőt az első próbálkozásáért kapott biztató bírálat újabb szereplésre bátorítja. Próbálkozzék valamilyen költemény előadásával, majd pedig VI., VII., VIII. osztályos korában szónoki beszéd, vagy szabadelőadás következék, amelyhez okvetlenül hozzá kell szoktatnia magát.

Az első szereplés mérsékelt sikere vagy akár si-

kertelensége ne riasszon vissza senkit sem a további szerepléstől! A gyakorlat olyan készségekre nevel, hogy a félénk fellépésű fiúból is idővel jó, sőt kiváló szereplő és előadó lehet. A kritikától pedig nem kell félni! Nem szabad neheztelni, ha nem kapunk elismerést, vagy nem értékelnek eléggé. Meg kell rostálni a kritikákat és kihámozni belőlük a tanulságos szempontokat. Gondosan el kell tüntetni a későbbi szereplések során a kifogásolt hibákat — és az elismerés, sőt a tetszés és a siker nem várat magára sokáig!

A színdarabban való szereplés is előnyös lehet, mert az érzelemábrázolásnak, gesztusok és a helyes hanghordozás elsajátítására itt is jó alkalom nyílik. A sportversenyeken és tornabemutatókon való szereplés, — bár nem tartozik egészen ide, — sem olyan természetű, amely alól a testét józanul edző, ügyes tornász vagy atléta fiú kibujjon. A szerepléseknél azonban vigyázz arra, sohase keresd minden áron a köztetszést, s a siker ne tegyen elkapottá! Nemcsak a beképzelt majomhoz lesz hasonlónvá a sikertől megittasodott fiú, hanem akárhányszor papi hivatását is eljätssza ezekkel a kétélű és veszélyes lehetőségeket hozó szereplésekkel.

Két példával mindjárt megvilágítom, milyen veszélyekre gondolok itt:

Egy papnak készülő nyolcadikos, kiváló diák főszerepet játszott a gimnázium színházi operett-előadásán. Ő volt a „bonviván”. Partnernőjével, egy csinos fiatal leánnyal néhány érzelgős jelenete volt.

A színdarab befejező jelenetében menyasszonyi ruhába öltözött partnernőjét a templomba vezette, s hatalmas násznép karéneke közben hullott le a függöny. Mikor ezt láttam, nem értettem, hogy ezt a szerepet miért osztották éppen erre a kispapnak készülő diákra... A fellobbant diákszerелеm hatása alatt a fiú meggondolta magát, mégsem ment papnak. Eljátszotta a hivatását.

A másik ifjú kiváló sport-tehetségű kisszeminariumi növendék volt. Sok díjat nyert a szerepléseivel. Mikor a tornaversenyeken gyönyörű mutatványokkal ejtette bámulatba a közönséget, a felvonult leányifjúság tüntető tapsokban részesítette a „stramm” kiállítású papnövendéket. Az ifjú nagyon is tudatában volt annak, hogy ő milyen szép fiú, milyen arányos teste van, s mennyire rajonganak érte a leányok. Egész magatartására lassan rásütötte bélyegét ez az öntelt vonás. Érettségi után otthagytá az intézetet... Eltornászta a hivatását!

A NYELVTANULÁS

hasonlóképp annyira mellőzhetetlen pontja az önművelésnek, hogy nyomatékosan figyelmeztetlek reá. Ha nem járnál gimnáziumba, — hiszen ma már nem ritkaság, hogy kereskedelmi iskolai vagy tanítói képesítéssel mennek az ifjak papi pályára, — bele kell feküdnöd a latin nyelv alapos tanulmányozásába, hogy mire felvételedre kerülne a sor, a megkívánt mértékben megfelelj a követelményeknek. Egyébként főleg a német nyelv tudása manapság olyan kö-

vetelmény, amelyet nemcsak a hazai németiség lelkipásztori megközelítésére való tekintettel, hanem a németnyelvű tudományos szakirodalom megszerzése és más gyakorlati szempontok miatt is hangsúlyoznunk kell. Aki jól beszél németül, tanulja szívesen a francia, olasz vagy angol nyelvet és igyekezzék azt minél jobban elsajátítani. *Nem számít művelt papnak az, aki anyanyelvén kívül legalább egy világnyelven nem beszél, ír és olvas kellő otthonossággal.*

Különösen a világi papságnál elengedhetetlen, hogy a papjelölt jó zenei hallással rendelkezék. Milyen kínos volna egy községnek évtizedeken keresztül egy borzalmasan éneklő, zenei hallással nem rendelkező plébános nagymiséit hallgatni! A szemnáriumi felvételi vizsgán a zenei hallás szempontjából is kipróbálják a jelöltet. Nemcsak a liturgikus papi szolgálat, hanem az ifjúság vezetése, hitoktatás, egyházi ének irányítása és a templomi zene felügyelete szempontjából is nagy előny, ha valaki fejlett zenei hallással rendelkezik, sőt a zenéhez is ért. A

ZENEI TUDÁS

házas és felüdítő szórakozást nyújt a papi élet csendes és magányos óráiban. Okosan teszi tehát a papnak készülő ifjú, ha ifjúkori önművelésébe a zenei tanulmányokat is beilleszti. Derült és ruganyos lelkű pap lesz az az ifjú, aki zenei önművelésében a klasszikus mesterművek ismeretéhez hatol, zongorája vagy hegedűje már megtanított Beethoven szavai-

nak igazságára: „*Musik ist Eingang in eine höhere Welt.*”

Nyári vakációdra is gondoskodj önművelési teendőkéről! Azon légy, hogy elfoglald magad állandóan. A nyári szünidő néhány hetét töltsd testi munka végzésében. A többi időt pedig használd fel kerékpáros tanulmányút, vagy külföldi utazás megvalósítására. Most még szabad vagy, rendelkezhetsz vakációddal. Később, ha pap leszel, nem áll ennyire módodban a vakációi ismeretszerzés. Elved legyen: *Lásd, figyelj, tanulj!*

A minden jóra és szépre felfigyelő, élénk szellemű ifjú alkalmas megvalósítása lesz a korunktól megkövetelt színvonalas, széles látókörű, művelt pap eszményének. Feledteti azt a régi kártyázó, iszogató, falusi vaskosságba beletokosodó papot, akire mint a jólét és gondatlanság megtestesítőjére különös előszeretettel hivatkoznak a papok hibáit kipellengérező és mindenben hibát kereső liberális elemek.

KIFOGÁSTALAN MODORÚ PAPOK KELLENEK !

A pap élete nyitott könyv, belelátnak és olvasnak belőle az emberek. A hívek szeme sok mindent észrevesz a lekipásztoron, sokszor apróságokat is, amelyeknek nem tulajdonítunk különösebb jelentőséget. Így történik azután, hogy néha rajongással megszeretik és bizalommal veszik körül azt az egyébként kisebb tehetségű papot, akinek életszentségét, kellesmes modorát, s a lelkek iránt mutatott előzékenységét felfedezték, s ugyanekkor nincs tekintélye előttük annak a papnak, aki káprázatos szónok, sokat szereplő egyéniség, de papi lelkülete kifogásolható, bántó a modora és nem ismerik fel benne a hívek a jó pásztor vonásait.

Minden vezetőembert kötelez a jó modor és az általános illem. Minden vezérférfi eredményes működésének feltétele az, hogy rendelkezék mindazokkal a tulajdonságokkal és vezetői erényekkel, amelyek magasan a vezetettek fölé emelik őt, s amelyeket sajátos, céltudatos önképzéssel sorban megszerzett magának. A pap, mint Isten bárányainak pásztora, megbízatása alapján vezetőember. Szent elhivatottsága alapján tehát fokozottabb mértékben elvárja tőle mindenki, hogy az átlagemberek fölé

emelkedjék jellemével és életpéldájával, s hogy egyéniségén határozottan felismerhetők legyenek a lelki embernek, Isten szolgájának, s a lelkekért életet is feláldozni tudó jó pásztornak ismertető jegei. *Tőle nemcsak az általános jó modort s az illem-szabályok megtartását kívánják az emberek, hanem többet. A finomlelkűségnek, apostoli buzgóságnak, élettisztaságnak, kötelességteljesítésnek olyan megtestesítését, hogy az emberek épüljenek a példáján, kövessék őt és útmutatásai alapján közelebb jussanak Istenhez.*

Felhozhatná valaki, hogy a szemináriumi öt év és a szerzetesi ujoncidő úgyis arra való, hogy kialakuljon a tökéletes papi egyéniség, s hogy sorban elsajátítsák a papnövendékek a lelkipásztori erényeket és a vezérférfi tulajdonságait. Erre azt kell felelnünk, hogy a papnevelő intézetek lelki igazgatói, valamint a szerzetesrendek ujoncmesterei csupán irányelveket adnak ilyen szempontból, kijelölik a papjelölt haladási irányát és ellenőrző szerepet gyakorolnak, de az igazi egyéniségalkítás magának a növendékeknek a feladata. Öntevékenységgel, kitartó önneveléssel kell átültetni saját életébe a lelki vezető elmélkedéseiben, aszkétikus előadásaiban vagy a négy szemközti megbeszélések idején kapott útmutatásokat. Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a kispapi évek lelki önnevelését is csak az az ifjú bírja kellő kitartással és lelkiismeretséggel, aki már előbb, serdülőkorra óta, tehát amikor még hajlékonyabb és alakíthatóbb volt a lelke, hozzászoktatta

magát az erénygyakorlatokhoz, a jó modor gyakorlásához, valamint hibáinak céltudatos, tervszerű kiküszöböléséhez. A kispapi évek sajátos önnevelési munkája tehát nem hogy kezdete legyen, hanem folytatása legyen a már korábban megkezdett, a szent papság elérését célzó, sajátos felkészülésnek!

Éppen ilyen okok miatt eléggé indokolt, hogy a papi pályára készülő diákok előtt rámutassunk néhány olyan önnevelési célra, néhány erényre és jó tulajdonságra, amelyet a papi pályára irányító korszerű felkészülés nem nélkülözhet, s amely nem kerülheti el a jó papság eszménye felé induló fiúk figyelmét.

Lássunk tehát néhány alapvető és elengedhetetlen önnevelési célt.

Iparosmesterek néha sajnálattal jelentik ki tanoncukról, hogy „*nem áll a keze a munkára*”, hogy nincs kellő érzéke és beállítottsága a választott munkához. Magasabb életpályákon is száralmas látvány az a munkaró, akinek nincs kellő érzéke a választott hivatás iránt. Baj volna, ha az orvos iszonyodnék a sebektől, a vértől, ha kétbalkezes lenne orvosi gyakorlatában. Baj volna, ha a tanár nem bírná idegekkel a gyermekek tudatlanságát, zsvaját, meggondolatlanságát. Mi lenne, ha a festőművésznek „*nem állna a keze a munkára*”, ha lusta volna, s ha nem értene az ecset kezeléséhez?

A pap nem iparos és életmunkája sem mesteriség, hanem hivatás. Éppen ezért alapvető követelmény, hogy aki erre a pályára lép, rendelkezzen az-

zal a lelki beállítottsággal, a hivatással való összeforrottsággal, amely nélkül áldozatos papi élet szinte elképzelhetetlen. Baj volna, ha a papból hiányzanék a mély vallásosság, a lelki élet szeretete és általában az

ÉRZÉK A PAPI TENNIVALÓK IRÁNT

A papi életre való beállítottság magával hozza azt is, hogy a papjelölt szereti a templomi szolgálatot, érdekli minden, ami a papi élettel összefügg, boldoggá teszi az, ha egy lelket jó útra vezet; csodálatos ösztönyszerűséggel megérzi, mit szabad tennie és mit kell kerülnie, hogy paphoz méltóan cselekedjék. Különösen falusi származású, egyszerű szülők gyermeke vigyázzon nagyon arra, hogy papi egyéniségéből kivesse azt a darabos, merev, parasztos vonást, amely a jobb ízlésű hívekre elidegenítően, sőt botránkoztatóan hatna.

A papjelölt nagydiák tehát szeresse és ismerje a templomot. Ismerje a szentmise részeit, ministráljon szívesen és hozzáértéssel. Szomorú dolog volna, ha szemináriumbalépésekor még a szentmiséről és a leggyakoribb szertartásokról sem rendelkeznek kellő ismeretekkel. (Egy érettségizett, papjelölt még a szentmise fő részeit sem ismerte! Az ilyennek igazán nem áll a keze a papi munkára!)

A templomi illemszabályok nemcsak a híveket kötelezik, hanem a papokat is! A papjelölt ifjú tehát ne beszélgessen, ne hangoskodjék a sekrestyében. Ne tegyen úgy, mint egyik-másik ministráns diák, aki

oly tiszteletlenül és unottan viselkedik a templomban, még oltárszolgálat közben is, mintha favágás volna a művelet, amelyben résztvesz. A papjelölt templomi magatartásán, imádkozásán, oltárszolgálatán ömöljék el a szent komolyság, áhítat és összeszedettség. Oltárszolgálatában ünnepélyes, nyugodt, el nem kapkodott mozdulatokra és teljes szövegkimondásra törekedjék. Érezze jól magát az oltár közelében és tegye boldoggá őt az a remény, hogy valamilyenkor mint miséző pap bemutathatja majd a szentmise áldozatot. *Fájjon neki, ha húsz perc alatt miséző, kapkodó, áhítat nélküli papokat lát, és határozza el, hogy ő nem lesz ilyen.*

Érdekelje a világegyház minden nagy eseménye, a katolikus mozgalmak ügye, az egyházközség élete. Figyelje meg az ifjúságot, miért maradnak távol a fiatalok a vasárnapi szentmiséről és a szentségektől; figyelmeztesse papját arra, ha valahol súlyos betegről tud, aki régóta nem járult a szentségekhez, s akinek lelkét meg kell menteni.

A lelkekkel való törődés és a lélekmentésre való beállítottság már megmutatkozik a papjelölt diákkorában is. Ez jó jel, mert az ilyen fiú papkorában mozgalmassá hitéletet teremt majd a rábizott területen, megkörményezi a templomtól távol maradó lelkeket és lendületet visz a katolikus mozgalmakba. Azon lesz, hogy híveinek lelki kényelmét biztosítsa, hogy szívesen jöjjenek gyóntatószékébe, ahol türelemmel és a jó pásztor lélekszeretetével gondozza lelküket; beszédeire rendesen készül, hogy épüljenek rajta a

hívek; előírás szerint, összeszedetten mutatja be szentmiséjét, hogy követni tudják azt a hívek, akik maguk is a szentmisét imádkozzák; vigyáz a templom csinoságára, tisztaságára, pénzáldozatokat is hoz érte, hogy ezzel is megmutassa, hogy valóban hiszi azt, hogy a templom az Isten háza és annak szépségéért minden áldozatot meg kell hozni.

A papi hivatással való összeforrás azt is megérteti a papjelölttel, hogy *az élet minden vonalán, a mindennapi élet apró mozzanataiban is kifogástalan* kell lennie. *Még az étkezésén is domborodjon ki az ő természetfölöttisége.* Ezt a kényszerű, emberi tevékenységet, az étkezést is vonja be bizonyos méltósággal és önfegyelemmel a papi lélek finomsága. Megítéli azt a papot, aki az asztalnál mindenről elfeledkezve szürcsöli a levest, habzsolja az ételt, egész odaadással a tányér fölé hajol és olyan élvezettel és mohósággal raktározza magába az ételeket, mintha egy hete nem evett volna. A fehér asztal nagy leleplező: az étkező pap az étkezésével vizsgát tesz arról, vajjon állatias ember-e, aki maga sem gyakorolja azt a mérsékletet, amelyet kötelességszerűen másoknak ajánlani szokott, vagy pedig lelki ember-e, aki mértékismerettel és illő módon megadja testének azt, ami megilleti.

Említsük itt mindjárt az italban való mértéktartást is.

Amikor a papjelöltet az alkoholtartalmú italok éivezete tekintetében nagy önfegyelemre intjük, a teljes megtartóztatást mégsem ajánlhatjuk nyugodt

lélekkel. Az Úr Jézus az Oltáriszentségben anyagául a kenyeren kívül a bort is választotta, ezért a miséző papnak a szentmise bemutatásakor bort is kell használnia. Fiatal papok, akik azelőtt bort egyáltalán nem ittak, az erős misebor használatakor köhögési rohamot, fejfájást kaphatnak a bor szokatlansága következtében. Ezért a bor mérsékelt élvezete ellen senki sem emelhet kifogást. Sok elrettentő példa alapján azonban rá kell mutatni arra, hogy *a mértéktelenség már sok tehetséges papi ember bukkását idézte elő*, s ezért bölcsen teszi a papjelölt, ha az ivás terén szigorúan mértéket tart és nem ismer olyan ürügyet, amely elég ok lenne arra, hogy túltegye magát ezen az önkéntes mértéktartási szabályon.

A tüzes természetű, lobbanékony ifjú talán megszeppen e sorok olvasásakor, mikor indulatos természetének fékezésére, továbbá a

TÜRELEM ÉS SZELIDSÉG

elsajátítására figyelmeztetem. A hivatását komolyan vevő pap sok tennivalót talál. Beosztása is akárhányszor olyan, hogy az emberek tömegével kell foglalkoznia, s egy-egy zsufolt tevékenységű napja estéjén fáradtan és kimerülten roskad ágyába. A felszaporodott teendők, valamint az emberek ügyes-bajos dolgainak meghallgatása, az elfoglaltságok halmozódása a vas-idegzetű embert is megviselik és próbára teszik. Bár a hívek megértik és értékelik a buzgó pap tevékenységét, és azt is tudják, hogy az emberek néha fölösleges dolgokkal is zaklatják lelki-

pásztorukat, mégis elvárják, hogy papjuk nyugodtan, higgadtan és kedvesen fogadja a hozzá bekopogókat és ne veszítse el türelmét vagy önuralmát még a nehezebb, sőt bosszantóbb esetek idején sem.

Igazság az, hogy a legszerencsésebb emberfogó eszköz a szelídség, — viszont *a legvisszataszítóbb és legszerencsétlenebb bánásmód a féktelen indulat és a durvaság*. Sok jó papot még holta után is sokáig emlegetnek, mert szelíd volt és jóságos szívű, akihez bizalommal mehetett bárki. Viszont tudunk esetet, hogy valamelyik férfi évtizedeken keresztül nem ment a szentségekhez, mert egy alkalommal a gyónatója durván leszidta a gyóntatószékben, vagy ifjúkorában valamelyik hirtelen természetű pap egy csintalansága miatt megütötte őt a templomban.

Amelyik papjelölt ezekre a távlatokra és eshetőségekre gondol, s ugyanakkor rádöbben saját lobbánékony, hirtelen haragú természetére, — céltudatosan és kitartással megfékezi alaptermészetét és el-sajátítja az önuralmat, hogy a szelíd és alázatos szívű Úr Jézust minél méltóbban képviselhesse a jóságot, megértést, szeretetet szomjazó emberek között.

A KÉNYELMESSÉG LEGYŐZÉSE

hasonlóképpen mellőzhetetlen önnevelési teendő a felkészülés éveiben. A mai lelkipásztori élet mozgékony, fürge munkaerőt kíván Krisztus táborába. Lomhasággal, lassúsággal nem lehet ellensúlyozni a gonoszlélek életrevaló csatlósainak aknamunkáit! Az a fiú, akit reggelenként úgy kell kizavarni az ágyból, s

aki vakációban akár tíz óráig is elfetreg a puha paplanok közt, korántsem készül a papi élet kora reggeli szolgálataira. Aki diákkorában nem tud megállapított időben felkelni, vagy pihenéséből egy részt áldozatul hozva, szentmisére menni, — az papkorában is Mátyás lustája lesz, akit a harangozó fog felzörgetni reggelenkint: Tisztelendő úr! Már másodikat harangoztam! Tessék már felkelni!

A kényelmesség legyőzése azt is jelenti, hogy hadat üzenünk minden elpuhultságnak, kényeskedésnek és öndédelgetésnek. A papjelölt diák ne fogadja el otthon sem a túlságba menő kedveskedést és ne hagyja minden szempontból kiszolgáltatni magát. A papi élet katonás élet és nem bírja ezt a kemény sort az, aki még a cipője tisztításához sem ért, vagy egészen gyámoltalan és tehetetlen, ha édesanyja gondoskodása nincs mellette. Hogyan viselik el majd ezek az elkényeztetett fiúk papkorukban a nélkülözést, hogyan kelnek fel majd éjszaka, hogy hóvihar idején a szentkenetet vigyék a haldoklóhoz, — mit csinálnak majd, ha összetalákoznak a papi élet egyik legnagyobb tételével, az egyedülléttel, a magánnyal?

Egy érettségizett fiatalember jut itt az eszembe, akit felvettek a szemináriumba, de az ottléte első napján bejelentette, hogy távozik, mert ő egész más-kép képzelte a szemináriumi életet... Hiányzott mellőle az anyuka gondoskodása, a dédelgetés és az otthoni puha bánásmód!

Szoktasd hozzá magad a szenvedéshez is! A pa-

pok sokszor beszélnek a szenvedés magasztosságáról, Istenhez emelő és lelket tisztító erejéről. Készülj fel arra, hogy ha a Gondviselés szenvedést mérne rád, türelmeddel és viselkedésseddel hangtalanul is prédikálj, példát adj környezetednek. Egy kispap könnyebb természetű műtéten esett át. A műtét szerencsésen sikerült, de a kispap állandóan panaszkodott, sőt siránkozott fájdalmai miatt. Ugyanakkor a mellette fekvő beteg, akinek levágták a lábát, egy szóval sem panaszkodott; a másik beteg pedig, akit közelgő haláltusájára való tekintettel az elkülönítőbe vittek, könny nélkül búcsúzott el szobatársaitól. Az igazi papjelölt erős lelkű a szenvedés idején. A beteg pap, vagy kispap a jópéldájával, fájdalmainak békés elviselésével felemelően hat a környezetére. Nem egy kispapról tudom, hogy kórházi tartózkodása idején sok betegtársát szentgyónásra és áldozásra bírta, aki pedig már régóta nem törődött a lelkével; sok embertársát segítette boldog és békés keresztényi halálhoz a figyelmességével, szeretetével és saját betegségének panasz nélküli viselésével. A Kaszap Pista szabású kispapok az igazi megmutatói annak, hogyan kell a lélek uralma alá gyúrni a szenvedéstől irtózó és kényelmesség után sóvárgó gyarló testet!

A kényelmesség legyőzése azt is jelenti, hogy a papjelölt fokozatosan elsajátítsa a *lemondás gyakorlatát*. A papi élet a lemondások szakadatlan sorozata. A papnak le kell mondania sok olyan örömről és megengedett élvezetről, amelyben mások nyakig

merülhetnek. Igénytelennek, egyszerűnek kell lennie olyan értelemben, hogy nem dolgozik felfokozott igényekkel, az élvezeteket keresve, hanem jól érzi magát az egyszerű keretek közt is és nem panaszolja fűnek-fának, hogy milyen szegény, s menynyi gonddal kell küzdenie. A lemondani-tudás annyit is jelent, hogy pap éppen az erőlelkűsége alapján idegösszeroppanás nélkül el tudja viselni még azt is, ha valamilyen balesetből kifolyóan munkaképtelenné válna, vagy ha egy szerencsétlenség folytán úgyszólván mindenét elvesztené. Világos, hogy ezekre a szédítő jellemmagaslatokra csak az juthat el, aki már ifjú korában panasz nélkül le tudott mondani vágyai teljesítéséről, s aki az előkelő lélek készségével sokszor elhárította már magától a megengedett, ártatlan örömek élvezetét is.

Íde sorozhatjuk *az érzékenységről való leszokást* is. Az élet durva arculütéseit a pap is sokszor szenved. Gáncsolások, rosszindulatú kísértésbe-hozások, névtelen levelek, utcai sértő megjegyzések, sőt tetteleges bántalmazások is utolérhetik a tevékeny papot, miként ezt nemcsak a mai papok esetében, hanem a nagy szentek életében is szemlélhetjük. Ezekre a durvaságokra a legméltóbb válasz a hallgatás és a durvaságra szelídséggel és megbocsájtással való visszafelelés, amely akárhány esetben még a tájékozódó ellenséget is lefegyverzi. Erre az önuralomra úgy edzi magát az ifjú, ha durvaság nélkül felel azokra az éretlen megbántásokra, gúnyolódásokra, amelyekkel társai illetik.

REND ÉS PONTOSSÁG

jellemzi a jó papot, s mindkét tulajdonság ugyancsak olyan természetű, hogy sohasem lesz tulajdonunkká, ha ifjúkorunkban nem sajátítottuk el. Willibrord Verkade, a hírneves beuroni szerzetes-festő írja „Der Antrieb ins Vollkommene” című könyvében, hogy szerzetesi élete első napjaiban az volt számára legnehezebb, hogy késői hivatás létére latint kellett tanulnia. Rájött azonban arra, hogy ha szereti a hivatását, ezen a nehézségen nem akadhat fenn. Azon volt tehát, hogy amikor a napirend a latin tankönyv mellé szólította, egészen elmerüljön, mélyre hatoljon a tanulásba.

A pap nem végezhet félmunkát! Jól jegyezd meg ezt az elvet! Merülj el tehát egészen kötelességed teljesítésébe, mikor napi meneted ezt parancsolja. Igazodj bizonyos megállapított napirendhez, hogy mindenre jusson időd, hogy ne fecséreld az órákat hiábavalóságokra, tétovázó próbálkozásokra.

Aki rendhez és pontossághoz szoktatja magát, rendes és pontos lesz majd papi munkái végzésében is. Óraütésre pontosan lép az oltárhoz, hogy megkezdje miséjét; a felgyülemllett hivatalos ügyeket pontosan elvégzi, a leveleket póstára adja a pontosságból lelkiismeretbeli kérdést csináló pap. Az ilyen lelkipásztort nem a kapkodás jellemzi, hanem a rendszer, a beosztás és az ebből származó termékenység, amely hatványozottan megnöveli a papi munka eredményességét.

A pontosság mutatkozzék meg pénzkezelésedben

is. Legtöbb diák ugyanis rendelkezik kisebb-nagyobb zsebpénzösszeggel. Ma a diákkaptár korában a takarékoság úgymint gyakran emlegetett jelszó. A papjelölt fiú meggondoltan intézi pénzügyeit és nagyon megbízható a rábízott idegen pénzek (pl. kongregációi pénztár, vagy az osztálytól valamilyen célra beszedett összeg) kezelésében. Vannak fiúk, akikre csekély összegű pénzt sem szabad bízni, mert kísértésbe jönnek és hozzányulnak a más tulajdonához.

A pap nemcsak saját pénzügyeit vezesse beosztással és zsugoriság nélkül takarékosan, hogy semmiféle betegség vagy előre nem látott baj ne érje őt felkészületlenül, — hanem nagyon becsületes és tisztakezü legyen azoknak a pénzügyeknek kezelésében, amelyekkel lekipásztori megbízatása alapján kénytelen foglalkozni. A pap sohasem foghatja fel a munkáját úgy, még azt a munkáját sem, amelyért a hívek részéről anyagi szolgáltatás illeti, mintha üzleti alapon végezné és munkája nem volna egyéb, mint pénzbeszedési művelet. Azt a pénzt pedig, amely nem az ő tulajdona, hanem az egyházközségé, a templomé, vagy valamelyik egyesületé, annyira mások ellenőrzésének bevonásával, világos számadásvezetéssel kezelje, hogy a gyanúnak árnyéka se érhesse. Ne felejtse el, hogy csak az a pap szédül meg annyira, hogy másnak pénzéhez hozzányuljon, aki saját pénzét sem tudta beosztással és okosan kezelni, s aki fiatal kora óta a tékozláshoz és a szórakozáshoz szokott, s aki ilyen szempontból nem nevelte magát a legnagyobb fokú lelkiismeretességre és önuralomra!

A BARÁTSÁGKÖTÉS

nem közönséges témájáról is essék itt néhány szó. Ha furcsáljuk azt, hogy a pap mindenütt jól érzi magát, csak paptársai körében mozog idegenül, — a papjelölt ifjútól is elvárjuk, hogy első sorban a hasonló gondolkodású, tehát papnak készülő fiúkkal barátkozzék. A közös életcél, a hasonló gondolkodás, a tisztább és nemesebb eszmékért való lelkesedés szerencsés baráti szövetségbe kövácsozhatja össze a papnak készülő fiúkat.

Senki sem tiltja azonban, hogy más pályára készülő fiúkkal is barátkozzék, amint végeredményben a felszentelt paptól sem vehetjük rossznéven, ha világi férfiakkal is jóviszonyban van. Ne felejtse azonban, hogy a jóbarátságnak egyik elengedhetetlen feltétele, hogy *a jóbarátok egyes alapvető kérdésekben, életszemléletben közös nevezőn mozogjanak és megértsék egymást.* Torz barátság volna az, amelyet a papjelölt ifjú valamelyik erkölcstelen, cínikus diáktársával kötne. A felszentelt papon is sokan megütköznének, ha piszkos életű, tivornyázó, vallástalan férfiak társaságába járna.

Jegyezd meg, hogy ha egy pap, vagy papjelölt világiakkal barátkozik, akkor ne a pap vagy a papjelölt érezze kitüntetve magát, hanem éppen fordítva, a világi férfi örüljön annak és vegye megtisztelőnek, hogy Isten szolgája őt baráti bizalmára méltatja. Merem állítani, hogy a megfontoltan kötött és feddhetetlen életű baráttal létesített barátság sok jót eredményezhet. Hivatkozom arra, hogy paptársaimon kí-

vül van néhány derék világi katolikus jóbarátom, cserkésztsiszt, katona, nevelő, tisztviselő, nős vagy nőtlen férfi. Még sohasem tapasztaltam, hogy jelenlétben bármelyikük is ízléstelen beszédet folytatott volna, hogy kicsapongásra vagy dáridókra akart volna rávenni, vagy pedig Istent, az Egyházat vagy a papságot gyalázni merté volna. Ellenben az gyakran megtörténik, hogy bizalmas lelkiismeretbeli kérdéseikkel felkeresnek, sőt gyóntatójukká választanak. Pap-barátjuk kedvező hatása meg is látszik tevékeny katolikus életükön, életberendezésükön, házaséletükön. Ha az az igazi barátság, amely jobbat teszi a jóbarátokat és az Istenhez közelebb emeli a lelkeket, akkor az okosan vezetett ilyenféle barátságra is azt lehet mondani, hogy a pap számára a lélekmentés egy eszköze, a világiak számára pedig a lelki gyarapodás és tisztulás baráti alapon megoldott, szerencsés alkalma, amelyért nem lehet eléggé hálát adni a jó Istennek.

A papjelölt fiú barátságkötésének a komolyság adja a megpecsételést. Komolyság alatt nem túlszigorúságot, nevetni nem tudó fanyarságot vagy egykedvűséget értek, nem is fancsali képek vágását, hanem azt, hogy a fiú állandóan tudatában él annak, hogy milyen hivatásra készül és ez a tudat hatja át minden megnyilvánulását. Éppen ezért nem hóbor-tos, nem könnyelműsködik, nem tekinti játéknak az életet. Jókedélyű, szívből tud nevetni, ha úgy adódik, — de a jókedve nem szertelen vagy féktelen, nem bohóckodó, mindenből tréfát űző! Olyan fiú,

aki együtt énekel, játszik, szórakozik másokkal, de ha lelki kérdésekről vagy az élet mély dolgairól van szó, nem ismer tréfát, — s akik vele játszottak, vagy énekeltek, bizalmas kérdéseiket is feltárják előtte és tisztelik benne a jövő lelkiaiyát, — mert tudják, hogy a jókedvben és szórakozásban is egy tiszta, Isten közelségében élő lelki ember nyilatkozott meg előttük.

A papjelölt fiút a másokkal való barátkozás tehát sohasem sodorhat a kocsma, az ivászat, a nőkről való könnyelmű beszéd, vagy strandon, sétakertekben, vagy máshol megkísérelt udvarlások vagy kalandok felé!

A komoly hivatású papjelölt nem ismer tréfát és könnyelműséget, ha nők vagy lányok közelében van. Olyan hivatásra készül, amelyhez nem előnyös a nőekkel való kapcsolattartás. Más fiúk is távortartják magukat a nőtársaságtól, míg nősülésükre nem kerülhet sor. A papjelölt számára nőekkel szemben nemcsak a régi „Drei Schritt”, hanem a korszerűbb „Mehr Schritt” legyen az irányadó! Csak minél távolabbra tőlük! Nem nőgyűlölet ez, hanem az az óvatos mértéktartás és önfegyelem, amelyre az a tiszta életstílus kötelez, amelyre rászálni akarja magát az ifjú. Sok fölösleges nyugtalanságtól megkíméli magát az, aki a „Mehr Schritt” elvét szószerint megvalósítja. Az ilyen fiút nem fogják zaklatni a nők, ha csak ostoba viselkedésével nem ad okot rá, vagy pedig naív, pirulós viselkedésével, nők előtt zavarba jövö természetével nem hívja fel magára a figyelmet.

A papjelölt nem nőgyűlölő, nem lát kígyóbőrbe bújtatott ördögöt a nőkben, tehát nem ijed meg tőlük. De nem is esik előttük hasra! Nem bizalmaskodik, nem udvarol, nem kíséretet senkit, sőt egyre inkább elkülönül a nőktől, tudván azt, hogy aki Istennek szánja az életét, az már ifjúkorában lemond Isten iránt való szeretetből a megengedett élvezetekről is. Aki nem tud meglenni nők nélkül, s aki udvarol, bókol, levelezget, az nem való papnak. Nem mondom, hogy minden esetben lelki kárát vallja a kalandozásnak, de a bozontos fejek, visszaemlékezések megszedítik és nyugtalansággal töltik el, — nem beszélve arról, hogy az embereket bántja, sőt ha reverendát visel a bős udvarló, egyenesen botránkoztatja az ilyen eset, ha a papjelölt ifjú lánnyal sétál, vele enyeleg és bizalmaskodik.

A papjelölt minden kedvessége és barátságossága mellett is e téren ne ismerjen kíméletet, mert ennek fele sem tréfa. Ha úgy érzi, hogy valaki igen kapaszkodik utána, rázza le magáról a leghatározottabban, ha kell, akár erélyesen is. Nem egy papjelölt még testvérhugával vagy nővérével sem megy végig az utcán ezzel az érveléssel: *„Nincs a homlokodra írva, hogy a testvérem vagy. Kerüljünk mindent, amivel az embereket megbotránkoztathatjuk!”*

Bár minden papjelölt megértené, mire kötelezi őt már most diákkorában a papi szüzesség és nőtlen élet. Nevelje magát úgy, hogy ne legyen nők társaságában zavarbajjövő, de ne is legyen lobbanékony, „tűzveszélyes” szívű, akit egy kedveskedő szó is megzavar és kísértésbe hoz.

Semmiképpen sem ajánlatos, hogy papjelölt ifjú tánciskolába járjon. A pap sok tudománya közt nincs helye a táncnak. Ezenkívül a tánciskola diáknyelven is fej-csavarási intézménynek számít. Semmi szükség tehát arra, hogy ostoba érzelmekkel elterelje figyelmét szent hivatásáról.

A közös strandról is jó lesz elmaradnia a papjelölt ifjúnak, hiszen kispap-korában már nem is járhat olyan fürdőbe, ahol nők és férfiak együtt fürödnek. Nevelje magában a papi szemérmet, amely több, finomabb és óvatosabb, mint az átlagos férfiember izlése és szemérmessége!

B Ú C S U S Z A V A K

MERRE MENJEK ?

Erre a kérdésre voltaképen nem adta meg a választ ez a kis könyv, — szeretett Fiam! Távol állt tőlem, hogy bárkit is rábeszéljek a papi élet vállalására. Igaz viszont az is, hogy senkit sem akarok lebeszélni a papi hivatásról, amikor a papi élet nagy áldozataira és hősi próbatételére mutatok rá. *A döntés Téged illet, mert hiszen a Te életeredől van szó!*

Ez a könyv inkább a kísértő szerepét akarta betölteni a Te esetedben, amennyiben a papi élet nehézségeit és mostanában annyira időszerű áldozatait hangsúlyozottabban eléd adja, sőt már most, ifjúkorodban tervszerű felkészülést követel Tőled, mégpedig határozottabban, mint más könyvek. Ha úgy látod, hogy ez az élethivatás magas számodra és nem hív reá az Isten, add tovább ezt a könyvet olyan fiú kezébe, akiről tudod, hogy érdeklődik a papi hivatás után. Ha pedig kedved van ehhez a hősi élethivatáshoz, s úgy érzed, hogy Isten hív, akkor *jöjj és ne késlekedjél!*

Ha az önnevelési részek olvasásakor vagy gyakorlásakor valamin megakadnál, vagy valamiben tanácsra szorulsz, írd bizalommal e könyv szerzőjének,

Győrbe. Ha a papnevelő intézetek és szerzetesrendek szempontjából eligazításra szorulsz, olvasd el Gyenis Andrásnak a Szalézi Művek kiadásában megjelent „*A Mester nyomában*” című kitűnő kis könyvét, Ne ijedj meg a nehézségektől, hanem férfiasan győzd le azokat! Nagyon sok jó pap kell még Krisztus katonái közé!

Ne aggasszon méltatlanságod tudata, hiszen emberek közül választja az Úr Jézus az apostolait! Ha serdülőkorodban akadt volna olyan hiba, mely fáj és nyugtalanít, — jegyezd meg, hogy a legszebb vezeklés és jóvátétel a buzgó papi élet és az áldozatos lelkipásztori munka!

A fiatal Don Boscónak álomképben mutatta meg az Isten, hogy milyen feladatra jelölte ki őt. Ez az álom nemcsak Don Bosco pályafutását vetíti előre, hanem bizonyos értelemben magát a papi életmunkát és minden papi hivatás örömét és küzdelmét is jelképezi, — lássuk tehát a nagy Szent színes leírásában ezt az álmot, hadd értékeljük a szent hivatást úgy, ahogy kell.

Bosco Szent János következőkép beszélte el szeretett fiainak ezt a jelentőségteljes álmát:

„Egyszer egész nap azon törtem a fejem, hogyan lehetne az elhagyott ifjúságnak legjobban segítségére lenni. Következő éjszaka álmot láttam. A mennyország Királynéja gyönyörű kertbe vezetett, ahol *pompás rózsákkal befuttatott lugashoz értünk*. A Boldogságos Szűz így szólt: „Vesd le a cipődet! Menj át a rózsalugason! Ez az út, melyen haladnod kell!”

Örültem, hogy levethettem cipőimet, mert sajnáltam volna a lábaim elé terülő virágszőnyeget összetaposni. Alig tettem azonban néhány lépést, máris *észrevettem a szúrós töviseket, melyek a rózsák alatt rejtőztek*. Vértől lábbal visszafordultam, s elpanaszoltam Máriának, hogy ehhez az úthoz cipő kell. — „Bizony, — válaszolt Ő, — mégpedig jó cipő!” Felhúztam cipőimet és újból útnak indultam. Ebben a pillanatban más embereket is láttam, kik velem akartak jönni, mert őket is vonzotta a leírhatatlanul szép lugas. Ám minél előbbre jutottunk, annál szűkebb és alacsonyabb lett a hely, felülről és oldalt földig hajoltak az ágak bájos rózsáikkal. Előttem és felettem, alattam mindenütt csak rózsákat láttam, annak ellenére, hogy *sajgó fájdalmat éreztem* lábamban. Egyes ágak egészen elzárták az utamat. Félretoltam, de ekkor már *kezemből is kiserkent a vér*. A csüngő ágak fejemet is megsebeztek. Mit sem törődve, csak mentem előre. Akik figyeltek engem, mind azt hajtogatták: — „Nézzétek csak, Don Bosco mindég csak rózsákon jár! Nyugodtan halad előre, legjobb rendén a dolgal!” — Árva testem pedig csak úgy vértett. Kispapok váltig ígérték, hogy követnek, mert szépnek találták a virágokat, de *mikor a tuskék szúrását érezték, felkiáltottak: — Megtévesztettek minket!* — És visszarohtak. Marasztalni akartam őket, de hiábavaló volt. Mások jöttek helyükbe és ezek kitartoán követtek.

Mikor végre nagy ügyyel-bajjal kikerültünk a rózsalugasból, soványak, sápadtak, véresek voltunk

mindannyian. Akkor azonban friss szellő kerekedett és a következő pillanatban üdék, egészségesek letünk. Egyszerre egy sereg fiúval láttam magam körülvéve...

A szentséges Szűz így szólt hozzám:

— Tudod-e, mit jelent mindaz, amit itt láatsz? A tövises rózsákkal telehintett út az ifjúság nevelésének műve. A földön heverő tövisek jelképei az érzéki vonzalmaknak, amelyek a nevelőt céljától elriasztani igyekeznek: megsebzik, feltartják, akadályozzák abban, hogy az örök életre gyümölcsöt gyűjtsön. A rózsák viszont annak a forró szeretetnek jelképei, mely kell, hogy téged és fiaidat különösen jellemezzen. A többi tövis pedig azok az akadályok, szenvedések és kellemetlenségek, melyeket viselnetek kell. De ne csüggedjete! *Szeretettel és önmegtadással mindent le fogtok győzni!...*

Eddig tart Don Bosco fenséges álma! Gondolkozz fölötte és jól jegyezd meg ezt a figyelmeztetést: *Szeretettel és önmegtadással minden akadályt le fogsz győzni!*

Elbűvölő, gyönyörű rózsalugas a mi hivatásunk. Tövist, szúrást, vérzést kell szenvednünk rajta, hogy a lelkekhez és végül Istenhez érjünk!

Gyáva az, aki visszariad tőle!

Viszont áldott legyen, aki a tövises láttára is ezt mondja: *Istenem! Te a papi élet tövises rózsautját jelölted ki életutamul! Bár megérint a félelem, hogy végig tudom-e járni ezt az utat, s bár megkísért az önsajnálattal, hogy fiatal életemet kiszakítva a boldog*

*családi otthonból erre a küzdelmes útra szánjam, —
én mégis megyek! Benned van Uram reményem, —
Ne hagyj soha szégyent érnem!*

A. M. D. G.!

TARTALOMJEGYZÉK

Merre menjek?	. 7
Válságban a papi hivatás?	. 19
Néhány észretéritő példa	. 33
Korszerű hivatásszemlélet	. 41
Lelki előkészület a hivatásra	. 53
Szinvonalas, művelt papság kell	. 71
További önművelési feladatok	. 81
Kifogástalan modoru papok kelleneek!	. 89
Búcsúszavak	. 107

Lantos-Kiss Antal további művei

KORDA R. T. KIADÁSAI:

VEZÉRFÉRFIÚSÁG

(*Világi apostolok önévelése.*) Füzve 3.60. Kötve 5.60 P

Úttörő jelentőségű, katolikus élharcos egyéniségeket sürgető könyv! A szerző nem az átlagembereknek szánta ezt a szövegét, hanem azoknak az ifjaknak, akiket megérintett már ez a vágy: Belőlem lesz valaki! A vezetőszererepre készülő ifjú az önévelési teendők vonzó leírását találja a lendületes fejezetekben, amelyek a hivatástudat bontakozásától, a vezetőjelölt küzdelmein és sajátos harcain át, a sikrasszálló férfi térfoglalásáig az útmutatások gazdag sorát adják.

IGÉT VÁRÓ FIÚK

(*Diáklelkigyakorlatok.*) Füzve 3.60 P. Kötve 5.60 P.

A középiskolás diákság kedvelt lelkigyakorlatos vezetője három sorozatot tett közzé ebben a kötetben. Az elmélkedések izzó mondatai, szuggesztív hatású példái, különösen a mai diák nagy kérdéseit tárgyaló pontjai lenyűgöző hatásúak. A könyv elsősorban a diákságnak készült, mint kézikönyvnek szánt elmélkedés-gyűjtemény, de ifjúsági lelkipásztorok is nagy hasznát veszik. Az ifjúság világhírű rajzolójának, Márton Lajos festőművésznek remek képei díszítik ezt a minden sorában modern, kirobbanó sikerű könyvet.

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT KIADÁSA:

ELRAGADOTTAK

Ára 3.40 pengő.

Szentéletű kortársaink lelki portréit vonultatja fel a lélekismerő elemző tehetségével a kitünő szerző. A könyv mélyebb lelki érdeklődésű felnőttek számára készült.

LANTOS-KISS ANTAL

összes műveit forgalomba hozza: Korda R.-T.
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4.

